

ERKKARIN PAIKKA

Kirkon erityisnuorisotyön tarvekartoitus Harjavallassa

Selina Salminen

Opinnäytetyö

Kevät 2010

Diakonia-ammattikorkeakoulu,

Diak Länsi, Porin toimipaikka

Sosiaalialan koulutusohjelma

Diakonisen sosiaalityön suuntautumis-
vaihtoehto

Sosionomi (AMK) + diakoni

TIIVISTELMÄ

Salminen, Selina. Erkkarin paikka. Kirkon erityisnuorisotyön tarvekartoitus Harjavallassa. Pori, kevät 2010, 57 s, 4 liitettä.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Diak Länsi, Pori. Sosiaalialan koulutusohjelma, Diakonisen sosiaalityön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + diakoni.

Opinnäytetyön tavoitteena oli kerätä tietoa siitä, onko Harjavallassa tarvetta kirkon erityisnuorisotyölle. Tavoitteena oli myös kerätä tietoa siitä, millaisia erityisnuorisotyön työkaluja Harjavallassa olisi hyvä käyttää.

Tutkimuksen teoriaosuudessa käsiteltiin kirkon erityisnuorisotyötä ja Harjavaltaa nuorten kasvuympäristönä. Esille tuotiin lisäksi nuorisotyöhön liittyviä lakeja sekä tätä tutkimusta tukevia aikaisempia tutkimuksia.

Tiedon keräämiseksi tehtiin kaksi laadullisen tutkimuksen keinoin suoritettua lomakekyselyä. Ensimmäinen kysely lähetettiin postitse Harjavallassa nuorten kanssa työskenteleville ammattihenkilöille ja toinen kysely tehtiin seurakunnan nuortenillassa harjavaltaisille nuorille. Ammattihenkilöille suunnattu kysely tehtiin syksyllä 2009 ja nuorille suunnattu kysely tammikuussa 2010. Kyselyin kerätty aineisto analysoitiin sisällönanalyysin avulla.

Tutkimuksen tuloksista ilmeni, että Harjavallassa on pahoinvoivia nuoria, jotka eivät saa tarvitsemaansa apua. Ilman apua tai tukea jäävien nuorten ongelmat ovat varsin erilaisia, eikä voida puhua mistään erityisestä ryhmästä.

Tutkimus osoitti, että Harjavallassa on tarvetta erityisnuorisotyölle, jota myös kirkko voi tarjota. Erityisnuorisotyössä tulisi käyttää sellaisia tukimuotoja, joista mahdollisimman monenlaiset nuoret voisivat hyötyä. Tässä opinnäytetyössä ehdotetaan, että erityisnuorisotyön virkaa tai työmuotoja kehitettäessä pitäisi ottaa mallia etsivän työparitoiminnan formaatista.

Asiasanat: kirkon erityisnuorisotyö, nuoret, kvalitatiivinen tutkimus

ABSTRACT

Salminen, Selina. Survey of Need for Church Youth Work With Marginalized Youth in Harjavalta.

57 p., 4 appendices. Language: Finnish. Pori, Spring 2010.

Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Diaconal Social Work. Degree: Bachelor of Social Services + Deacon.

The purpose of this scholarly thesis was to collect information about need for church youth work with marginalized youth in Harjavalta. The second purpose was to collect information about what kinds of tools youth work with marginalized youth in Harjavalta should use.

The theory section of the research consisted of church youth work with marginalized youth and Harjavalta as a growth environment for the youth. Laws concerning youth work and previous researches related to this topic were also brought up in the theory section.

Two enquiries were made using qualitative methods to collect information. The first enquiry was mailed to professionals who work with the youth in Harjavalta. The second enquiry took place in a parish evening for the youth in Harjavalta. The enquiry for professionals was made in autumn 2009 and the enquiry for the youth in January 2010. The material collected by the enquiries was analyzed using content analysis.

The results of the enquiries revealed that there were marginalized young people in Harjavalta who did not get the help they needed. There was no certain group of marginalized young people. The problems of the young people who did not get help or support were various.

The survey research proved that there was a need for youth work with the marginalized youth in Harjavalta, which the church can also provide. The tools of the youth work with marginalized youth should benefit as many different young people as possible. This scholarly thesis suggests that outreaching youth work format would be taken as an example while developing the position or working methods of youth work with marginalized youth in Harjavalta.

Keywords: church youth work with marginalized youth, the youth, qualitative research

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	AUTTAJA TARPEEN	6
2	KIRKON ERITYISNUORISOTYÖN LUONNE	7
	2.1 Pohjana kirkon nuorisotyö	7
	2.2 Kirkon erityisnuorisotyön lähtökohdat	8
	2.3 Kirkon erityisnuorisotyön yleisimpiä työkaluja	11
3	LAIT JA STRATEGIAT MÄÄRITTÄVÄT NUORISOTYÖTÄ	13
4	HARJAVALTA NUORTEN KASVUYMPÄRISTÖNÄ	15
	4.1 Koulut	15
	4.2 Julkisia palveluja nuorille	17
	4.3 Vapaa-ajan mahdollisuudet	18
	4.4 Harjavallan imago	19
5	HARJAVALLAN SEURAKUNTA OSANA NUORTEN ELÄMÄÄ	22
6	ERITYISNUORISOTYÖN TARVEKARTOITUS	24
	6.1 Kartoituksen taustalla huonosti voivat nuoret	24
	6.2 Aikaisemmat tutkimukset kartoituksen tukena	26
	6.3 Kyselyt laadullisen tutkimuksen aineistonkeruumenetelminä	27
	6.4 Sisällönanalyysi aineiston analyysimenetelmänä	31
7	TARVEKARTOITUKSEN TULOKSET	34
	7.1 Erityisnuorisotyön tarve	34
	7.2 Harjavaltalainen erityisnuori	36
	7.3 Erityisnuorisotyön menetelmät, palvelut ja työmuodot	38
	7.4 Harjavaltalaisnuoren elämän kipukohdat	39
	7.5 Huomioita erityisnuorisotyöstä Harjavallassa	40
8	PÄÄTELMIÄ KARTOITUKSESTA	42
	8.1 Kirkon erityisnuorisotyön tarve ja menetelmät Harjavallassa	42
	8.2 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus	44
	8.3 Huomioita ja mietelmiä	47

LÄHTEET	50
LIITE 1 Kyselylomake ammattihenkilöille	53
LIITE 2 Kyselylomake nuorille	55
LIITE 3 Sisällönanalyysissä käytetty taulukko	56
LIITE 4 Tulostaulukot	57

1 AUTTAJA TARPEEN

Nuorison lisääntyvien ongelmien ja monilla tavoilla ilmenevän pahoinvoinnin vuoksi on Harjavallan seurakunnassa alettu miettiä, olisiko syytä perustaa erityisnuorisotyön virka tai ottaa käyttöön joitakin erityisnuorisotyön menetelmiä. Harjavallan seurakunnan nuorisotyöntekijät pyysivät minua tekemään tarvekartoituksen, jotta saataisiin kerättyä tietoa Harjavallan nuorison tilanteesta ja Harjavallan tarpeesta kirkon erityisnuorisotyölle. Tutkimusmuotoinen tarvekartoitus koostuu kahdesta kyselystä, joista toinen on tehty nuorten kanssa työskenteleville harjavaltalaisille ammattihenkilöille ja toinen harjavaltalaisten nuorten ryhmälle. Tutkimuksen tarkoitus on kerätä tietoa siitä, millaisia erityisnuorisotyön tarpeita kaupungissa on.

Tällä tutkimuksella etsitään vastauksia sille, onko Harjavallassa tarvetta kirkon erityisnuorisotyölle. Työssä selvitetään, millaisen erityisnuorisotyön tarvetta Harjavallassa on. Tutkimuksella saatuja tuloksia voivat Harjavallan seurakunnan lisäksi käyttää hyväkseen kaikki Harjavallassa nuorisotyötä tekevät, nuorten kanssa työskentelevät, perhetyötä tekevät tai nuorisotyötä ja perhetyötä suunnittelevat tahot. Toivon, että tutkimuksen avulla saatuja tietoja ja johtopäätöksiä käytetään konkreettisesti nuorisotyön ja erityisnuorisotyön kehittämiseen.

Tutkimuksen tekeminen harjavaltalaisten nuorten olojen parantamiseksi on ollut minulle ilo. Omien ja läheisten Harjavallassa viettämien nuoruusvuosien ja niiden tuoman kokemuksen pohjalta halusin toteuttaa tutkimuksen, joka parantaisi harjavaltalaisnuorten oloja. 1990-luvun lopulla ja 2000-luvun alkuvuosina Harjavallassa olisi tarvittu erityisnuorisotyötä. Olin innokas selvittämään, onko tilanne edelleen sama. Jos erityisnuorisotyön tarve on osoitettavissa, saatetaan Harjavallassa aloittaa sieltä aiemmin puuttunut tukimuoto. Tutkimuksen tekeminen on osoittautunut haastavaksi ja mielenkiintoiseksi mutta myös tutkijalle paljon uutta tarjonneeksi tehtäväksi.

2 KIRKON ERITYISNUORISOTYÖN LUONNE

Tässä kappaleessa esitellään Suomen evankelis-luterilaisen kirkon erityisnuorisotyön lähtökohtia, peruseriaatteita sekä työmuotoja niin, että kirkon erityisnuorisotyö terminä aukeaa lukijalle. Kirkon erityisnuorisotyö on lähimmäisen hädän näkemistä ja avuntarpeeseen vastaamista pyyteettömästi kristillisistä lähtökohdista. Kirkon erityisnuorisotyö on parhaimmillaan monimuotoista ja se tukee nuoren kasvua ja kulkee nuoren rinnalla elämän mahdollisissa kriisitilanteissa.

2.1 Pohjana kirkon nuorisotyö

Kasvatus kuuluu yhteen lapsi- ja nuorisotyön kanssa, vaikka ne eivät ole täysin sama asia. Kasvatus on kasteopetusta, yhteistyötä perheiden kanssa, ohjausta, huolenpitoa ja osallistumista. Lapsi- ja nuorisotyöllä tarkoitetaan lasten, varhaisnuorisoi-ikäisten ja nuorten kanssa toimimista, ja siihen kuuluu myös rippikoulu. Kirkon kannalta työssä lähdetään liikkeelle Jumalan ja Kristuksen läsnäolosta sanassa ja sakramenteissa. Kirkon halu edistää lapsien, nuorten ja heidän perheidensä mahdollisuuksia kohdata Jumala perustuu Lähetyskäskyyn (Raamattu, Matt. 28:18 - 20) ja lasten evankeliumiin (Raamattu, Mark. 10:13 - 16). (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a., 3 - 6.)

Lapsi- ja nuorisotyön visio 2010 on, että lapsi ja nuori kohtaa rakastavan ja pyhän Jumalan sekä välittäviä ihmisiä, saa olla oma itsensä ja oman ikäisensä, saa tukea kasvulleen kristittyinä ja ihmisenä ja saa kuulua yhteisöön ja seurakuntaan, jonka toiminnan lähtökohtana on usko Jumalaan. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a., 8.)

Eri-ikäisten nuorten kasvun kannalta on tärkeää tietää, mitä eri-ikäiset nuoret haluavat ja saavat kirkolta. Näkyvästi on pidettävä esillä uskoa Jumalaan, sillä tarkoitus on myös mahdollistaa se, että nuoret kohtaavat Pyhän. Kristillisen uskon traditio kulkee sukupolvelta toiselle. Se tarkoittaa kasteen,

jumalanpalveluselämän, Raamatun, ehtoollisen, rukouksen ja kristillisten symbolien, virsien ja hengellisten laulujen, tapojen ja rituaalien korostamista. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a., 9 - 13.)

Lasten ja nuorten tulee saada elää uskoaan omalla tavallaan. Heidän oma kehitysvaiheensa, ajattelunsa ja uuden omaksumisen kykynsä pitää ottaa huomioon, jotta he saavat olla pieniä ja turvassa, oman ikäisinään. Nämä ovat lapsen perusoikeuksia. Vanhempia on tuettava seurakuntien lapsi- ja nuorisotyöllä, jotta he voivat varjella lapsuutta ja antaa lapsille ja nuorille mahdollisuuden kasvaa rauhassa. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a., 19 - 21.)

2.2 Kirkon erityisnuorisotyön lähtökohdat

Evankelis-luterilaisen kirkon perustehtäviä ovat julistus, palvelu ja yhteys. Kirkko toteuttaa erityisnuorisotyötä, koska kaikki lapset ja nuoret ovat Jumalan luomia ja lunastamia ja ansaitsevat tulla huomioiduiksi. Erityisnuorisotyötä toteuttamalla kirkko pyrkii kohtaamaan nuoret heidän omassa elinpiirissään ja vastaamaan keskeisiin läsnäolon haasteisiin. Erityisnuorisotyö on palvelua ja nuorten kohtaamista. Erityisnuorisotyön toiminnan pohjana on diakoniatyön ajatus siitä, että etsitään ne, joiden hätä on suurin ja joita ei muilla tavoin auteta. Erityisnuorisotyön avulla kirkko myös etsii niitä nuoria, jotka ovat kadottaneet yhteyden seurakuntaan. Jumalan sana ja sakramentit erottavat erityisnuorisotyön sosiaalihuollosta. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007, 4.)

Kirkon erityisnuorisotyön toiminta-ajatus pohjaa lähetykskäskyyn (Raamattu, Matt. 28:18 - 20) ja rakkauden kaksoiskäskyyn (Raamattu, Matt. 22:34 - 40). Kristuksen antamiin ohjeisiin perustuen erityisnuorisotyö kohtaa ilman ehtoja lapset, nuoret ja heidän perheensä, jotka tarvitsevat erityistä tukea arjen keskellä. Näin kirkko toteuttaa kristillistä kasvatustehtäväänsä ja diakonista tehtäväänsä, joka kumpuaa lähimmäisenrakkaudesta. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007, 5.)

Luottamus, avoimuus sekä yhteistyökyky ovat erityisnuorisotyön pääperiaatteita. Työn tuloksellisuus edellyttää turvallista ja luotettavaa kontaktia nuoreen, hyviä ihmissuhdetyön taitoja sekä kykyä yhteistyöhön eri tuki- ja palvelujärjestelmien kanssa. Kirkon erityisnuorisotyö noudattaa kasvatustyön periaatteita sekä lakisääteisen lastensuojelu- ja sosiaalityön velvoitteita. Erityisnuorisotyö toimii tiiviissä yhteistyössä koulujen, oppilaitosten, vapaa-ajan toimijoiden, eri viranomaistahojen sekä laitosten kanssa. Erityisnuorisotyö on kristillistä kasvatustyötä, joka toteutetaan yhdessä virallisen lastensuojelutyön kanssa, sen tukena ja rinnalla. Lähtökohtana on lapsen ja nuoren edun vaaliminen. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007, 4 - 8.)

Erityisnuorisotyön toiminnassa pyritään kehittämään ja tarjoamaan erilaisia vaihtoehtoja kiireen, vaatimusten, kulutuskeskeisyyden ja kehittyvän tietotekniikan maailmassa. Kirkko puolustaa yhteiskunnan oikeudenmukaisuutta ja tukee haavoittavissa oloissa elävien lasten, nuorten ja perheiden ihmisarvoa. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007, 7.)

Erityisnuorisotyötä tekevien tulee osata kohdata lapsen ja nuoren epävarmuus ja muutosahdistus. Heidän on lisäksi kyettävä elämään näiden asioiden kanssa. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007, 4.) Kirkon erityisnuorisotyön tärkein työväline on ohjaajan oma persoona, jota koulutuksen avulla hankittu asiantuntemus tukee. Ohjaaja kohtaa nuoren tasa-arvoisena ja aidosti kaikissa elämän tilanteissa. Ohjaajan ja nuoren on tärkeää voida kohdata ilman häiriöitä. Ohjaajalla pitää olla aikaa ja aitoa kiinnostusta nuoren kuulemiseen, hänen mielipiteisiinsä, kysymyksiinsä, pettymyksiinsä, purkauksiinsa sekä niiden pohtimiseen. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007, 7 - 8.)

Nuoren on saatava kohtaamisessa rehellinen, aito palaute, jonka saaminen on tärkeää erityisesti silloin, kun nuoren valinnat tai teot ovat laittomia tai hänelle itselleen tai hänen ympäristölleen vahingollisia. Ohjaaja hyväksyy nuoren tasa-vertaisena ihmisenä ja osoittaa hyväksyvänsä nuoren vaikka ei välttämättä tämän käytöstä. Nuorta tulee rohkaista löytämään myönteiset voimavaransa, mutta myös rajojen asettaminen nuorelle on tärkeää. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007, 8.)

Jokainen nuori on oman elämänsä subjekti. Tavoitteena on kannustaa, rohkaita ja tukea nuorta ottamaan ohjat käsiinsä omissa asioissaan. Kirkon erityisnuorisotyön ohjaaja tukee nuorta omalla työllään käytännönläheisesti, esimerkiksi auttaa asioimaan virastoissa, ja on läsnä mahdollisimman paljon nuoren omassa elämänpiirissä. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007, 8.)

Erityisen suuren syrjäytymisriskin omaavat ne peruskoulunsa päättäneet nuoret, joilla on ollut vaikeuksia jo peruskoulussa. Nämä nuoret tarvitsevat erityistä tukea koulutukseen hakeutumisessa ja opiskelemisessa. Heidän on usein vaikeaa löytää omaa opintoalaa, koska kouluun he liittävät lähes yksinomaan kielteisiä ajatuksia. Nuorelle tulee myös välittää viesti, että yhteiskunta on kiinnostunut hänestä oppivelvollisuuden päättymisen jälkeen. Erittäin haasteellinen ryhmä erityisnuorisotyön tavoitettavaksi ovat nettiriippuvaiset nuoret. Nettiriippuvuuteen liittyy usein syrjäytyminen, yksinäisyys, sekä sosiaalinen taitamattomuus ja kyvyttömyys. Nämä ongelmat kaventavat nuoren elämänpiiriä. Tukitoimilla pystytään merkittävästi vähentämään nuoren syrjäytymisriskiä. Lasten ja nuorten päihteiden käyttö, mielenterveysongelmat sekä koulunkäyntivaikeudet ovat entisestään lisääntyneet. Nuorten heikot sosiaaliset taidot usein kasaavat heille ongelmia ja lisäävät syrjäytymisvaaraa. Nuoret ovat usein epätietoisia tulevaisuudesta, joka pelottaa heitä. Lähitulevaisuudessa nuorten syrjäytyminen, turvattomuus ja yksinäisyys eivät vähentyne. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007, 8, 13.)

Nuorilla on oma kulttuurinsa, jonka avulla etsiä ja rakentaa omaa identiteettiään ja löytää luovuutensa toteuttamistapoja. Nuorisokulttuurilla voi olla kuitenkin negatiivisia vaikutuksia nuoren elämässä, esimerkiksi päihteiden ja huumausainesten käyttöä tai väkivaltaista, rasistista ja rikollista käytöstä. Erityisnuorisotyö pystyy tukemaan nuorisokulttuurin positiivisia vaikutuksia, mutta sen haasteena ovat negatiiviset nuorisokulttuurin lieveilmiöt. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007, 8 - 9.)

2.3 Kirkon erityisnuorisotyön yleisimpiä työkaluja

Erityisnuorisotyö kohtaa nuoren hänen omassa elinpiirissään, kuten koulussa, oppilaitoksessa, kaduilla sekä kodeissa. Nuoren rinnalla kulkeminen ja pitkäjänteinen tukeminen ovat olennainen osa erityisnuorisotyötä. Tarvittaessa erityisnuorisotyö myös ohjaa, hoitaa, huoltaa tai saattaa nuorta esimerkiksi harrastuksen piiriin. Erityisnuorisotyö on tyypillisesti henkilökohtaista kohtaamista, ja kokonaisvaltaisesti nuoren asioihin ja tilanteeseen keskittymistä. Erityisnuorisotyö tutkii yhdessä nuoren ja hänen läheistensä kanssa elämänhallinnan keinoja. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007, 10.)

Etsivä työ luo kontakteja nuoren ja aikuisen auttajan välille. Etsivä työ liikkuu nuorison parissa, ja antaa nuorille hyödyllistä tietoa toiminta-, palvelu- ja auttamispisteistä, sekä ryhmistä ja toiminnoista. Etsivän työn tavoitteena on estää nuoren syrjäytymistä ratkaisemalla yhdessä nuoren ongelmia sekä etsiä toimintoja, toimenpiteitä ja käyttäytymismalleja, joilla muuttaa nuoren ongelmallista elämäntilannetta. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007, 9.)

Erityisnuorisotyön palveluoperaatio Saapas tarjoaa alle 18-vuotiaille nuorille apua ja sielunhoitotyötä yhdessä aikuisten vapaaehtoistyöntekijöiden kanssa. Saapas päivystää vaihtelevasti eri paikkakunnilla. Useimmiten päivystys on järjestetty viikonloppuisin sekä erilaisien juhlien, juhlintapäivien tai festivaalien aikaan. Palveluoperaatio Saappaan ja seurakunnan työntekijät saavat asianmukaisen koulutuksen nuorten kohtaamiseen. Erityisnuorisotyössä toimii runsaasti vapaaehtoisia, jotka ovat tärkeitä työtaakan ja työmuotojen koko ajan enetessä. Seurakunnan on syytä tukea motivoituneita vapaaehtoisia kouluttamalla heitä ja pitämällä myös huolta heidän jaksamisestaan. Vapaaehtoistyöntekijöitä on muun muassa etsivässä työssä ja tukihenkilöinä. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007, 9 - 12.)

Erityisnuorisotyössä toimitaan myös pienryhmissä, jotka tukevat nuoren omaa kasvua. Pienryhmätoiminnassa korostuvat monenlaiset aktiviteetit. Tällöin voidaan samalla käsitellä nuorille tärkeitä asioita. Toiminnan onnistumiseen vaikuttavat ohjaajan sitoutuminen, koulutus ja osaaminen. Seurakunnan tarjoamat

vapaa-ajan mahdollisuudet auttavat nuoria löytämään oman paikkansa ja saamaan apua. Erityisnuorisotyön pajatoiminta on pääasiassa harrastuksenomaisista, vaikka samalla se antaa nuorille monipuolista tietoa työelämästä ja ammatti- valinnoista sekä opettaa vastuullisuutta ja säännöllisyyttä. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007, 10 - 11.)

Varhaisnuorisotyötä tekee siihen keskittynyt erityisnuorisotekijä, joita on vain joissakin seurakunnissa. Varhaisnuorisotyössä käytetään osittain samoja toimintamalleja kuin erityisnuorisotyössäkin. Seurakunnissa on myös kohdennettua perhetyötä, jossa pyritään tuomaan vanhemmat ja muu perhe tarvitsemansa avun piiriin. Perhetyö tukee vanhempien jaksamista mutta ottaa huomioon perheen lapsetkin ja heidän kasvu- sekä kouluympäristönsä. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007, 11.)

Erityisnuorisotyön koulutyö keskittyy auttamaan nuorta selviytymään peruskoulusta ja hakeutumaan hänelle sopivaan jatko-opiskelupaikkaan. Tällöin toimitaan usein yhteistyössä koulun oppilashuollon kanssa. Merkittävää on muun muassa ongelmien ennaltaehkäisy. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007, 12.)

Vankilatyön tarkoituksena on tukea ja auttaa nuoria vankeja selviytymään vankilassa ja vapautumisen jälkeen. Vankilatyössä ammatillinen, välittävä ihminen käy läpi nuoren kanssa asioita ja osoittaa nuorelle, että hänestä välitetään. Nuorten rikoskierteen katkaisemiseksi tehdään ennaltaehkäisevää kriminaalityötä. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007, 11.)

3 LAIT JA STRATEGIAT MÄÄRITTÄVÄT NUORISOTYÖTÄ

Nuorisolain tarkoitus on nuorten kasvun ja itsenäistymisen tukeminen, nuorten elin- ja kasvuolojen parantaminen, aktiivisen kansalaisuuden edistäminen ja sosiaalinen vahvistaminen. Nuorisolain lähtökohtina ovat elämän ja ympäristön kunnioittaminen, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, kansainvälisyys ja monikulttuurisuus, yhteisvastuu, yhteisöllisyys sekä terveet elämäntavat. (Nuorisolaki 2006/72, 1 luku, 1 §). Laki määrittelee, että nuori on alle 29-vuotias (Nuorisolaki 2006/72, 1 luku, 2 §).

Kunnan tehtäviin kuuluvat nuorisopolitiikka ja nuorisotyö. Nuorisotyön toteutus kuuluu kunnalle, nuorisoyhdistyksille sekä muille nuorisotyötä tekeville järjestöille. Kunnat voivat yhteistyössä toisten kuntien kanssa tuottaa nuorisotyön palveluja. Kunnan tulee järjestää yksin tai yhteistyössä kansainvälinen, liikunnallinen, kulttuurinen ja monikulttuurinen nuorisotoiminta, toimintatilat ja harrastusmahdollisuudet, nuorisoyhdistyksien ja nuorisoryhmien tuki, neuvonta- ja tietopalvelut sekä kasvatuksellinen ohjaus. Kunnan tulee järjestää paikallisiin tarpeisiin ja oloihin tarvittavat toimintamuodot, kuten nuorten työpajatoiminta tai muu sellainen. (Nuorisolaki 2006/72, 3 luku, 7 §.) Nuorisotyön toimijoiden tulee mahdollistaa nuorten osallistuminen alueellisiin ja paikallisiin asioihin, jotka koskevat nuorisopolitiikkaa ja nuorisotyötä. Sen lisäksi on kuultava nuoria, kun on kyse heitä koskevista asioista. (Nuorisolaki 2006/72, 3 luku, 8 §.)

Nuorisolakiin on tulossa muutos, jolla yritetään vähentää nuorten koulusta puutoamista ja syrjäytymistä. Tämä laki velvoittaa kunnat monialaiseen nuorisotyöhön. Kuntien tehtävänä on koota palvelu- ja ohjausverkko, tarvittaessa useamman kunnan yhteistyönä. Tämä verkko sisältää edustajia sosiaali-, terveys-, opetus-, nuorisotoimen sekä poliisi-, työ- ja puolustushallinnosta. Etsivän nuorisotyön tehostamista toivotaan, vaikka siihen ei suoranaisesti velvoiteta. Viranomaisten yhteistyötä haittaavat salassapitosäädökset halutaan poistaa tällä lainmuutoksella, jolloin viranomaiset voisivat vaihtaa tietoja ilman nuoren suostumusta varmistukseksi hänen koulutuksensa tai työpaikan tarjoamisen. (Liiten 2010.)

Kirkkolaisissa kirkon tehtäväksi määritellään tunnustuksen mukainen Jumalan sanan julistaminen ja sakramenttien jako sekä lähimmäisenrakkauden toteuttaminen ja kristillisen sanoman eteenpäin vieminen. (Kirkkolaki 1993/1054, 1 osa, 1 luku, 2 §). Toteuttaakseen tehtävänsä seurakuntien tulee huolehtia sakramenttien ja Jumalanpalvelusten toteuttamisesta, kristillisestä kasvatuksesta, kristinuskon opetuksesta, diakoniasta, lähetystyöstä, sielunhoidosta ja kaikista muista julistus- ja palvelutehtävistä sekä kirkollisista toimituksista, jotka perustuvat kristilliseen sanomaan (Kirkkolaki 1993/1054, 1 osa, 4 luku, 1 §). Kirkkojärjestyksen toisen osan kolmannessa luvussa muistutetaan siitä, että seurakunnan tulee tukea huoltajia ja vanhempia kristillisessä kasvatustyössä. Seurakunnan tehtävä on huolehtia siitä, että sen jäsenet pääsevät osalliseksi kristillisestä kasvatuksesta ja että heitä tuetaan hengellisen elämän hoitamisessa (Kirkkojärjestys 1993/1055, 2 osa, 3 luku, 1 - 2 §).

Erityisnuorisotyön strategiassa todetaan, että seurakuntien tulisi tehdä erityisnuorisotyötä, jonka kautta seurakunnat voivat toteuttaa lähimmäisenrakkaudesta nousevaa diakonista tehtävänsä sekä kristillistä kasvatustehtävänsä. Kirkon erityisnuorisotyön tavoite on, että Jumalan lunastamana ja luomana nuori löytäisi mielekkyyden elämälleen ja kokisi olevansa hyväksytty. Erityisnuorisotyön tulisi toteuttaa kärsivien, ahdistuneiden ja varattomien nuorten, lasten ja perheiden arjessa tukijana ja rinnalla kulkijana läsnäolon nuorisotyötä läsnäolon kirkon vision ja kristillisen kasvatuksen lähtökohtien mukaisesti. Jotta tämä toteutuisi, tulisi keskeisinä menetelminä olla välittäminen, rinnalla oleminen, kohtaaminen ja myötäeläminen, lähimmäisyys, varhainen puuttuminen, toiminnan sijoittaminen sinne missä nuoret ovat, syrjäytyneiden ja heikkojen etsiminen, henkilökohtainen kohtaaminen ja nuorten ja lasten oikeuksien puolustaminen. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007, 5 - 6.) Lapsi- ja nuorisotyön strategiassa erikseen painotetaan, että nuorta ja hänen perhettään ei tule lähestyä ylhäältä päin. Kristillisessä ihmiskäsityksessä ihminen on Jumalaan nähden objekti, ei ihmiseen nähden. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a., 7.)

4 HARJAVALTA NUORTEN KASVUYMPÄRISTÖNÄ

Harjavalta on satakuntalainen pikkukaupunki Kokemäenjoen varrella. Pinta-alaltaan Harjavalta on 128 neliökilometriä, josta vesistöä on neljä neliökilometriä. Suurin vesialue on voimalaitoksen vuoksi järvimäiseksi patoaltaaksi levenyvä Kokemäenjoki. Maasto on enimmäkseen täysin tasaista mäntykangasta Hiittenharjua ja muutamaa kalliokumpua lukuun ottamatta. Harjavallassa on vuoden 2009 alussa ollut runsaat seitsemän ja puoli tuhatta asukasta. Harjavalta on tällä hetkellä velaton kaupunki. (Harjavallan kaupunki 2010.)

Harjavallan naapurikuntia ovat Kokemäen kaupunki, Ulvilan kaupunki, Kiukainen ja Nakkila. Harjavalta on Pori - Helsinki- valtatievarrella. Sen lisäksi Pori – Tampere- junarata kulkee kaupungin läpi. Harjavallasta on suorat tieyhteydet Euran kautta Turkuun ja Uuteenkaupunkiin. Harjavallasta on Poriin 30 kilometriä, Helsinkiin 210 ja Tampereelle 110 kilometriä. Lähin lentokenttä sijaitsee Porissa. (Harjavallan kaupunki 2009.)

4.1 Koulut

Harjavallassa aloitettiin kunnallinen kokeilukeskikoulu vuonna 1949 yhtenä maamme viidestä ensimmäisestä. Nykyisin Harjavallassa on neljä alakoulua: Hiirijärven koulu, Pirkkalan koulu, Keskustan koulu ja Hakunin erityiskoulu. Yläluokat seitsemästä yhdeksään ovat vain keskustan koulussa ja Hakunin erityiskoulussa. Harjavallan keskustan koulun yhteydessä annetaan lisäksi mukautettua opetusta Myllytien koulussa. Ylä- ja alakoulu toimivat eri rakennuksissa. Myllytien koulu toimii nykyisin entisissä kansalaisopiston tiloissa. Keskustan koulussa on oppilashuollon ohjaaja, oppilaanohjaajat, terveydenhoitaja sekä kiinteistö- ja toimistohenkilökuntaa opettajakunnan ja iltapäivätoiminnanohjaajien lisäksi. (Harjavallan kaupunki 2009.) Oppilaanohjaaja on keskustan koulussa paikalla joka päivä. Oppilaanohjaaja on mukana oppilashuoltoryhmässä, joka kokoontuu tiistaisin. Henkilökohtaiset keskustelut oppilaiden kanssa ovat pääasiallinen oppilaanohjauksen työskentelymenetelmä. Peruskoulun oppi-

laanohjauksen tehtävä on perehdyttää oppilaat kouluun liittyviin asioihin, tukea kasvua ja sosiaalisuutta, ohjata jatkosuunnitelmissa ja opettaa hankkimaan tietoa työelämän asioista. Hiirijärven ja Pirkkalan koulujen oppilashuoltotyöryhmään kuuluvat koulun opettajat, kouluterveydenhoitaja, koulupsykologi, erityisopettaja ja oppilashuollon ohjaaja. Lisäksi työryhmään voidaan kutsua asiantuntijoita esimerkiksi sosiaalitoimesta. Wilma eli sähköinen poissaolojenseuranta-ohjelma on käytössä kaikissa kouluissa. (Harjavallan kaupunki 2010.)

Harjavallan lukio perustettiin vuonna 1954. Lukiossa on oma oppilaslautakunta, jonka tehtävänä on edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa sekä koulutyötä. Edustajat ovat läsnä opettajakokouksissa ja heillä on puheoikeus opintoihin ja kouluun liittyvissä asioissa. Lukiossa Wilma on oppilaiden omassa käytössä. Sen avulla he voivat ilmoittautua kursseille, tarkistaa suorituksensa ja nähdä omaan opetussuunnitelmaansa kuuluvat kurssit ja niiden sisällön. (Harjavallan kaupunki 2010.)

Kouluilla on omat vanhempainyhdistyksensä, jotka tukevat koulun ja kodin välistä yhteistyötä ja kotia. Vanhempainyhdistysten tarkoituksena on auttaa koulua luomaan hyvä oppimis- ja kasvuympäristö tuomalla vanhempien mielipiteet kuuluviin ja toimimalla yhteistyövälineenä itsenäisen aloitteenteon lisäksi. Vanhempainyhdistyksessä on mukana koulun opettajia ja oppilaiden huoltajia ja vanhempia. (Harjavallan kaupunki 2010.)

SATAEDU, Satakunnan koulutuskuntayhtymä, on aloittanut toimintansa vuoden 2010 alusta. Yhtymään ovat fuusioituneet Kokemäenjokilaakson ja Pohjois-Satakunnan koulutuskuntayhtymät. Satakunnan ammattiopiston Harjavallan toimipiste on Satakunnan koulutuskuntayhtymän ylläpitämä toisen asteen koulutusta tarjoava keskus. Erilaisten sosiaali- ja terveysalojen ammatti- ja erikoisammattitutkintojen lisäksi ammattiopisto tarjoaa Valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus -kurssin, jonka tavoitteena on tukea ja ohjata vakavasta mielenterveyden häiriöstä kuntoutuvia nuoria arjen, opiskelun ja työasioiden selventämisessä. Tavoite on, että jokaisella olisi realistinen jatkosuunnitelma opiskelun tai työllistymisen suhteen. (Satakunnan ammattiopisto 2010.) Harjavallan sosiaali- ja terveydenhuolto-oppilaitos, HASOTE, joka on nykyisin Satakunnan ammat-

tiopiston Harjavallan toimipiste, on ollut Satakunnan ammattikorkeakoulun sosiaalialan opiskelupaikka vuoteen 2010 saakka.

4.2 Julkisia palveluja nuorille

Harjavallassa perusterveydenhuollosta vastaa Keski-Satakunnan terveydenhuollon kuntayhtymä, johon kuuluvat Harjavallan lisäksi Kokemäki ja Nakkila. Harjavallan pääterveysasema vastaa alueen terveydenhuollosta. Palveluihin kuuluvat muun muassa neuvolatoiminta, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto, työterveydenhuolto, terveysneuvonta ja erityistyöntekijöiden palvelut. (Keski-Satakunnan terveydenhuollon kuntayhtymä 2010.)

Terveyskeskuspsykologilta saa terapeutista keskusteluapua erilaisissa ongelma- ja kriisitilanteissa. Tuki on tarkoitettu aikuisille ja yli 16-vuotiaille nuorille. Psykologi tekee alle kouluikäisten kehitystasotutkimuksia ja osallistuu kuntoutuksen suunnitteluun. Useimmiten lapset ohjautuvat psykologin arvioon neuvolan tai päivähoidon suosituksesta. (Keski-Satakunnan terveydenhuollon kuntayhtymä 2010.)

Harjavallan kaupunki ylläpitää lainmukaista sosiaalitoimintaa. Osa sosiaalitoimen palveluista tuotetaan itse tai omalla paikkakunnalla, mutta esimerkiksi päihdehuollon palvelut ostetaan Porin kaupungin päihdepalveluilta. (Harjavallan kaupunki 2010.) Vuoden 2009 aikana toimeentulotuen ruokakuntia on Harjavallassa ollut 482. Perhetyön asiakkaina on ollut yksitoista perhettä, ja ennaltaehkäisevän lapsiperheiden kotipalvelun asiakkaita 13 perhettä. Perhetyön kotikäyntejä on ollut 409. Huolto- ja tapaamissopimuksia on perheoikeudellisissa palveluissa tehty 57 ja elatussopimuksia 69. (Harjavallan kaupungin sosiaalitoimi 1, 2010.)

Lastensuojelun asiakkuudessa on vuonna 2009 ollut 54 lasta. Lastensuojelutarpeen selvityksiä on tehty 64. (Harjavallan kaupungin sosiaalitoimi 1, 2010.) Lastensuojelun kotikäyntejä sosiaalityöntekijät ovat tehneet 87. Kodin ulkopuolelle on sijoitettuna 12 lasta, ja lastensuojelulain määrittelemässä jälkihuollossa on

viisi nuorta. Lastensuojelun avohuollossa on asiakkaina 28 nuorta tai lasta. (Harjavallan kaupungin sosiaalitoimi 2, 2010.) Lastensuojeluilmoituksia on tehty 85 vuonna 2009. Yleisimmät syyt ovat olleet vanhemman päihteiden käyttö, lapsen hoidon laiminlyönti, lapsen rikollinen toiminta, vanhemmuuteen liittyvät ongelmat, lapsen väkivaltainen käyttäytyminen tai kiusaaminen, vanhemman mielenterveysongelmat ja lapsen päihteiden käyttö. (Harjavallan kaupungin sosiaalitoimi 1, 2010.)

Harjavalta on osa Kaakkois-Satakunnan työ- ja elinkeinotoimistoa. Muut kunnat ovat Eura, Huittinen, Kokemäki, Köyliö, Nakkila ja Säskylä. Harjavallan toimipiste neuvoo nuoria valitsemaan mieleisensä ammatin ja kertoo, kuinka siihen saa koulutuksen. Verkkosivuilla oleva AVO- ammatinvalintatesti auttaa tutkimaan omia kykyjä ja miettimään sopivaa ammattia itselleen. Lisäksi työ- ja elinkeinotoimisto antaa tietoja työharjoittelusta ja työelämävalmennuksesta. Toimistolla on velvollisuus tarjota alle 25-vuotiaille työttömälle jokin tilannetta parantava ratkaisu, kuten koulutusta tai urasuunnittelupalveluja. (Työ- ja elinkeinotoimisto 2010.) Harjavallan kaupunki ja työvoimatoimi ovat olleet jo pitkään mukana monenlaisissa työllistymistä tukevilla projekteilla.

4.3 Vapaa-ajan mahdollisuudet

Urheiluseuroja Harjavallassa on noin kaksikymmentä (Harjavallan kaupunki 2010). Kaupungissa voi harrastaa muun muassa vesihiihtoa, jääkiekkoa, curlingia, talvilajeja, yleisurheilua, jousiammuntaa, suunnistusta, tanssia ja voimistelua. Honkalan urheilustadionilla voi harrastaa tennistä ja yleisurheilua. Siellä on lisäksi kuntosali. Honkalan vieressä on jäähalli, josta esimerkiksi jääkiekko- ja kaukalopalloseurat voivat varata vuoroja. Hiittenharjulla sijaitsevat Harjavallan uimahalli, ladut ja laskettelukeskus sekä curling-halli. Lisäksi Harjavallan keskustassa on kunto- ja liikuntasali. Harjavallan kouluilla on liikuntasaleja, joita esimerkiksi urheiluseurat tai yksityiset henkilöt voivat varata käyttöönsä. Harjavallan kaupunki omistaa Koivurannan leiri- ja virkistysalueen, jossa esimerkiksi pidetään kesäisin kaupungin järjestämiä leirejä (Harjavallan kaupunki 2010). Koivuranta on Kokemäellä Sääksjärven rannalla.

Harjavallan nykyinen kirjasto valmistui vuonna 1998. Kirjasto on auki maanantaista lauantaihin ja aattoina. Harjavallan kirjasto kuuluu Satakirjastojen yhteisjärjestelmään. Siinä on 18 kirjastoa: Pori, Rauma ja laajasti myös muu Satakunta. Kirjastosta voi tehdä seutuvarauksen kaikista järjestelmään kuuluvista kirjastoista omalla kirjastokortilla, ja palautuskin käy mihin tahansa Satakirjastoon. Harjavallan kirjastossa on myös kausittain kulttuuritarjontaa, taidenäyttelyitä tai esityksiä. (Harjavallan 2010.) Vanhasta kirjastotalosta toivottiin nuorisotiloja, mutta rakennus purettiin nuorten vetoomuksista huolimatta. Vanhan ammattikoulun tiloissa on toimintakeskus ja nuorten kahvila.

Kansalaisopistopalvelut Harjavalta on ostanut Huittisilta vuodesta 2008 lähtien. Kansalaisopistossa on mahdollista opiskella mm. taideaineita, liikuntaa, kieliä, käsitöitä ja tietotekniikkaa tai suorittaa avoimen yliopiston kursseja. Vapaa-ajan toimintaa Harjavallassa nuorille järjestävät kaupungin ja seurakunnan lisäksi Harjavallan Minit ry, Harjavallan Pirkat ry, Harjavallan Pioneerit ry, MLL:n Harjavallan yhdistys ry, Harjavallan nuoret kotkat sekä muutama muu järjestö. (Harjavalta 2010.)

Harjavallassa toimii viisi päivittäistavarakauppaa, kaksi pizzeriaa ja kaksi hampurilaispaikkaa, joiden lisäksi paikkakunnalla on useita kotiruokaa tarjoavia lounaskahviloita. Keskustan alueella on kirjakauppa, muutama kioski ja kaksi optikkoliikettä. Niiden lisäksi Harjavallassa on muutama halpatavarakauppa sekä useita pikkuliikkeitä. Kaupungissa on yksi yökerho ja kaksi baaria sekä pikkuihminen elokuvateatteri. Harjavallassa on kaksi yksityisiä lääkäripalveluja tarjoavaa yritystä ja apteekki.

4.4 Harjavallan imago

Harjavallan kaupunki on kasvanut pienestä maanviljelytaajamasta teollisuuskaupungiksi, sillä siellä on voimalaitos sekä paikkakunnalle sotien jälkeen siirretyt Outokumpu Oy:n kuparisulatto ja Rikkihappo Oy:n tehtaat. Omistajavaihdosten ja muiden järjestelyiden seurauksena Harjavallassa on nykyään Norilsk

Nickel Harjavalta Oy sekä Yara Suomi Oy. (Harjavallan kaupunki 2009.) Suurteollisuuspuistossa toimii nyt 13 kiinteässä yhteistoiminnassa olevaa yritystä (Norilsk Nickel Harjavalta Oy 2010). Harjavalta on tehdaskaupunki. Harjavaltaiset saavat tätä nykyä toimeentulonsa suurteollisuuden ammateista sekä niiden myötä kehittyneistä eri palvelualojen ammateista. Maatalous työllistää enää vain pienen osan kaupunkilaisista. Tällainen elinkeinorakenne näkyy paikkakuntalaisten kaupunkikäsitksessä ja myös esimerkiksi poliittisissa voimasuhteissa. Koska paikkakunta on pieni, siellä ei ole juurikaan mahdollisuuksia omaleimaiseen toimintaan.

Vuonna 2003 Harjavallassa aloitti toimintansa yksityinen lastensuojelulaitos Eemeli. Eemeli on koti kahdelletoista huostaan otetulle tai muulla tavoin sijaishuoltoa tarvitsevalle 10 - 18-vuotiaalle lapselle ja nuorelle. Vuonna 2007 Lastensuojelulaitos avasi vastaanottokodin Harjavaltaan. Vastaanottokoti on tarkoitettu 0 - 17-vuotiaiden päivystysluontoisiin lyhyisiin hoitjaksoihin akuuteissa tilanteissa, jopa tunnin varoitusajalla. Vastaanottokodilla on kuusi paikkaa, joista kaksi on tarkoitettu sisaruksille. Vastaanottokoti sijaitsee eri puolella kaupunkia kuin lastensuojelulaitos. (Lastensuojelulaitos Eemeli 2010.) Koska paikkakunta on pieni ja nuoria on vähän, lastensuojelulaitoksen nuoret erottuvat muiden joukosta ja heihin kiinnitetään yleisesti muita enemmän huomiota. Kun nuorisoyhteisö luo jäsenilleen monenlaisia vaatimuksia, saattavat nämä erityisnuoret joutua hankkimaan hyväksyntää ja uskottavuutta monin eri tavoin, mikä ei aina ole helppoa, vallankin kun heillä on muualta muuttaneina jo sinänsä oma sopeutumisenensa uudella paikkakunnalla. Osa harjavaltaisesta nuorisosta määrittää kaupunkikuvaansa sillä, että kaupungissa on lastenkotinuoria.

Harjavallan sairaala aloitti toimintansa 1903. Se on Suomen vanhin kuntayhtymän omistama psykiatrinen sairaala. Aikaisemmin sen omisti kuntaliitto. (Harjavallan kaupunki 2009.) Harjavallan mielenterveyskeskus on vastuussa aikuisväestön psykiatrisesta erikoissairaanhoidosta alueensa kuntien sosiaali-toimien ja perusterveydenhuollon kanssa. Vastuualueeseen kuuluvat Harjavalta, Eura, Huittinen, Kokemäki, Nakkila, Kiukainen, Köyliö, Säskylä ja sopimus-kuntana Vampula. Mielenterveyskeskus vastaa näiden kuntien psykiatrisesta

sairaanhoidosta ja avohoidosta. Sairaalassa on kymmenpaikkainen päiväosasto sekä suljettu vastaanotto-osasto, jossa hoidetaan jonkin verran myös muualta tulevia potilaita. (Satakunnan sairaanhoitopiiri 2009.) Mielisairaala vaikuttaa sijaintikaupunkinsa maineeseen yleensä ja erityisesti nuorison Harjavalta-käsitykseen. Sairaala muokkaa luonnollisesti myös harjavaltaisnuorten käsitystä itsestään. Harjavallan lähikunnissa on käytössä termi Harjavalta-kamaa. Termillä tarkoitetaan, että henkilö tarvitsisi psykiatrisia palveluita.

5 HARJAVALLAN SEURAKUNTA OSANA NUORTEN ELÄMÄÄ

Harjavallan seurakunta on osa Suomen evankelis-luterilaista kirkkoa. Harjavallan seurakunnassa on ollut 6301 jäsentä 31.12.2009 (Hertell, Sirpa, Henkilökohtainen tiedonanto 13.1.2010). Toimitilat eli seurakuntatalo sekä kaksi kirkkoa hautausmaineen sijaitsevat Harjavallan keskustassa, jokirannassa. Seurakunta omistaa myös Eurajoella sijaitsevan leirikeskuksen, jossa rippileirit ja muut kesäleirit järjestetään. Harjavallan seurakunnassa on kirkkovaltuusto ja kirkkoneuvosto sekä neljä johtokuntaa. Johtokuntiin kuuluvat lähetystyön johtokunta, diakoniatyön johtokunta, edustajisto sairaaloiden sielunhoitotyön johtokuntaan sekä kasvatustieteiden johtokunta. Kasvatustieteiden johtokuntaan kuuluu puheenjohtajan lisäksi kuusi muuta jäsentä. Jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. (Harjavallan seurakunta 2010.)

Harjavallan seurakunnassa on 20 vakituista työntekijää. Seurakunnassa on kaksi nuorisotyönohjaajaa, joista toinen on varhaisnuorisotyönohjaaja. Lastenohjaajia on kolme ja diakoniatyöntekijöitä kaksi. Seurakunnassa on kirkkoherra, kappalainen, seurakuntapastori sekä sairaalateologi. Muut vakituiset työntekijät ovat lähetyssihteeri, kanttori, emäntä, siivooja, talouspäällikkö, toimistos sihteeri, kirjanpitäjä, seurakuntamestari sekä hautaus- ja kiinteistötoimen työnjohtaja. Harjavallan seurakunnan tehtäväalueita ovat päiväkerhot, pyhäkoulu, varhaisnuorisotyö, partio, rippikoulutyö, nuorisotyö, musiikki, diakonia, sairaalasielunhoito sekä lähetystyö. Eurajoella olevan leirikeskuksen Tuulikarin työntekijät ovat kausityöntekijöitä kuten osa hautausmaan työntekijöistäkin. (Harjavallan seurakunta 2010.)

Harjavallan seurakunnassa on 1908 alle 29-vuotiasta eli nuorta jäsentä. Alaikäisiä eli alle 18-vuotiaita määrästä on 1230. Nuoria aikuisia seurakunnassa on siis vain 678. (Hertell, Sirpa, Henkilökohtainen tiedonanto 13.1.2010.) Varhaisnuorisotyö tarjoaa kesän leirien lisäksi paljon aktiviteetteja ympäri vuoden, muun muassa runsaasti erilaisia kerhoja kokki- ja askartelukerhoista sähkö- ja pienoismallikerhoihin. Nuorisotyöllä on nuorteniltojen lisäksi tarjottavana isoskoulutusta, leirejä ja retkiä sekä musiikkikerho. (Harjavallan seurakunta 2010.)

Nuorisotyöntekijällä on päivystysajat Keskustan koululla ja Harjavallan sosiaali- ja terveydenhuolto-oppilaitoksella. Päivystys on joka toinen viikko Keskustan koululla ja joka toinen viikko sosiaali- ja terveydenhuolto-oppilaitoksella. Nuorisotyöntekijät osallistuvat koulujen iltapäiväkerhoihin säännöllisesti ja pitävät vuorollaan aamunavauksia kouluissa. Seurakunnan varhaisnuorisotyön leireille on riittänyt aina osallistujia, ja suurin osa viisitoistavuotiaista harjavaltalaisnuorista käy rippikoulun. Perheleirien suosio on vuosien saatossa hiipunut. Seurakunnan nuorisotyön osallistujamäärät ovat eri aikoina vaihdelleet suurestikin, sillä pienellä paikkakunnalla ikäluokkien koot vaihtelevat melko paljon. Toisinaan toimintaa on jatkettu virallisten nuorteniltojen ynnä muiden ohjattujen toimintojen ulkopuolellakin. Nuoria aikuisia kuuluu seurakuntaan hyvin vähän, ja heille suunnattua toimintaa on todella niukasti, lähinnä kohderyhmittäin, esimerkiksi äiti-lapsi -kerho toimii Harjavallassakin.

6 ERITYISNUORISOTYÖN TARVEKARTOITUS

Tässä kappaleessa esitellään tarvekartoituksen taustalla ollut tilanne Harjavallassa sekä joitakin aikaisempia aihetta koskevia tai tutkimusmenetelmiä tukevia tutkimuksia. Luvussa esitellään myös tutkimuksen eteneminen sekä menetelmien toteutuminen. Lopuksi esitellään aineiston analysointiin käytetty menetelmä eli sisällönanalyysi.

6.1 Kartoituksen taustalla huonosti voivat nuoret

Harjavallassa nuorison lisääntynyt levottomuus on luonut kehitystarvetta kirkon nuorisotyölle. Seurakunnassa on herännyt ajatuksia erityisnuorisotyön tarpeellisuudesta. Koululaisten levottomuus on lisääntynyt, Harjavallassa on muun muassa esitetty kouluammuskelu-uhkauksia. Oppilashuoltoryhmissä puhutaan nivelvaiheiden tukemisesta ja sen tärkeydestä ja puutteellisuudesta. Seurakunta puolestaan ajattelee, että kaupungissa olisi tilausta erilaisille toiminnoille, joita seurakunta voisi osaltaan toteuttaa. (Aronen, Tytti & Orre, Timo, henkilökohtainen tiedonanto 7.9.2009.)

Harjavallan nuoriso on jakaantunut yhä selkeämmin hyvin voiviin ja huonosti voiviin. Erot kasvavat ja eriarvoistuminen lisää syrjäytymistä. Tämä on huomattu myös peruskoulussa. Esimerkiksi muutamat heikoimmin menestyvät hakevat hyväksyntää tekemällä pikkurikoksia. (Aronen Tytti & Orre, Timo, henkilökohtainen tiedonanto 7.9.2009.)

Nuorten vanhemmat ovat usein eronneet, ehjä perhe on melkeinpä harvinaisuus. Kotien rikkinäisyys vaikuttaa nuorten suoriutumispaineisiin, sillä koti ei läheskään aina kykene tukemaan nuorta tämän tehdessä ratkaisevia elämäntavoittoa. Nuorten pitää yhteiskunnan paineiden alla aikuistua koko ajan nopeammin, mikä aiheuttaa ura- ja muiden valintojen tekoa liian kypsymättömässä kehitysvaiheessa. Media suoltaa vääränlaista huomion tavoittelua ja seksikeskeistä asennetta, joka vääristää kasvavien nuorten ihanteita ja käsitystä siitä,

millaisia heidän tulisi olla. Pieni tehdaskaupunki korostaa satakuntalaisia asenteita, joista kehittyvän lapsen ja nuoren kannalta vahingollisimpana voidaan mainita se, ettei Satakunnassa ole tapana antaa positiivista palautetta millään sosiaalisen kanssakäymisen tasolla. Jatko-opiskelupaikkoja ei paikkakunnalla lukion lisäksi oikeastaan ole kuin lähihoitaja-opiskelijoille, ja kapea-alaiset mahdollisuudet kaupungin työelämässä lisäävät paineita muuttaa pois. Toisaalta esimerkiksi Porissa on runsaasti koulutusmahdollisuuksia ja sinne on helppo matkustaa päivittäin Harjavallasta. (Aronen, Tytti & Orre, Timo, henkilökohtainen tiedonanto 7.9.2009.)

Nuorison hyvinvoinnin parantamiseksi eri ammattitahojen tulisi verkostoitua, keskittyä ja koordinoida työtä tehokkaammin. Tehtävää on siis paljon, vaikka muutaman vuoden aikana tiivistynyt yhteistyö on Harjavallassa luonutkin hyvän pohjan jatkotoimille. Yhteistyö eri tahojen kanssa täytyisi järjestää niin, ettei tehtäisi päällekkäistä työtä. Yksi vaihtoehto voisi olla ns. "koko kylä kasvattaa" -periaate, jota vahvistaisi alueen yhteinen huoli nuorista. Nuorille tarvittaisiin turvallinen taho, johon voisi aina tukeutua, koska tuntuu siltä, että sellaista ei Harjavallassa tällä hetkellä ole. (Aronen, Tytti & Orre, Timo, henkilökohtainen tiedonanto 7.9.2009.)

Erityisnuorisotyöntekijän viran perustamista on mietitty Harjavallassa jo vuonna 1980, jolloin päätettiin lähteä kartoittamaan erityisnuorisotyön tarvetta. Samana kesänä tehtiin kyselytutkimus sadalle nuorelle. Tutkimuksen avulla yritettiin saada esille nuorisotyön kehittämistarpeita. Vuonna 1984 ehdotettiin erityisnuorisotyöntekijän yhteisvirkaa kaupungin ja seurakunnan alaisuuteen. Syksyllä 1985 erityisnuorisotyön mahdollisuuksia ja tarvetta selvittämään perustettiin erityisnuorisotyön työryhmä. Sen lisäksi ennaltaehkäisevän mielenterveystyön ryhmä ajoi erityisnuorisotyöntekijän viran perustamista vuonna 1987. (Heino, Koponen, Lehtimäki, Ollila, Tiirinen & Ylönen 1988) Vuonna 1988 Juhani Ollila teki tutkimuksen erityisnuorisotyöntekijän viran tarpeellisuudesta Harjavallassa (Ollila, Juhani 1988). Virkaa ei ole koskaan perustettu, vaikka tarvetta on tutkimusten ja ammattihenkilöiden mukaan ollut.

6.2 Aikaisemmat tutkimukset kartoituksen tukena

Vuonna 1988 Juhani Ollila teki selvityksen erityisnuorisotyöntekijän viran tarpeellisuudesta Harjavallassa sekä siihen liittyvistä käytännön toimintamahdollisuuksista. Harjavaltalainen työryhmä, joka koostui koulutoimen, nuorisotoimen, työvoimatoimen ja seurakunnan edustajista, antoi Ollilalle tutkimustoimeksianto. Ollila kohdensi kyselytutkimuksensa nuorten kanssa töitä tekeville Harjavallan viranomaisille. Lomakkeessa oli 14 kysymystä, joiden tavoitteena oli selvittää erityisnuorisotyön ja erityisnuorisotyöntekijän viran tarve. (Ollila, Juhani 1988, 1 - 3.) Kyselyn perusteella Ollila päätteli, että olisi tarpeellista ja ajankohdasta perustaa erityisnuorisotyöntekijän virka (Ollila, Juhani 1988, 36). Kuten kappaleessa 6.1 mainittiin, erityisnuorisotyön virkaa ei ole kuitenkaan perustettu.

Heidi Kajan ja Maarit Kemppainen tekivät opinnäytetyönään tutkimuksen erityisnuorisotyön tarpeesta Pieksämäen seudulla vuonna 2006. Työssä oli neljä tutkimustehtävää, joiden pohjalta selvitettiin, kuinka Pieksämäen nuoret voivat, mitä erityisnuorisotyön työmuotoja seudulla on sekä millaista yhteistyötä eri tahot erityisnuorisotyössä tekevät. Neljäntenä tutkimustehtävänä oli erityisnuorisotyön kehittäminen. (Kajan & Kemppainen 2006, 2.) Tutkimus tehtiin haastatteleamalla Pieksämäen seudun viranomaisia ja asiantuntijoita, kuten poliisia, koulukuraattoria, erityisopettajaa, Pieksämäen kaupungin nuorisotyöntekijää sekä Pieksämäen seurakunnan nuorisotyöntekijää. Tutkimusmenetelmänä oli laadullinen tutkimus, koska aihetta olisi ollut vaikea tutkia kvantitatiivisin menetelmin. Aineistoon käytettiin induktiivista analysointia (Kajan & Kemppainen 2006, 34 - 36). Tutkimuksen tuloksena oli, että Pieksämäen seudulla on tarvetta erityisnuorisotyölle. Seudun nuorilla on samoja ongelmia kuin muidenkin alueiden nuorilla, vaikkakin vähäisemmässä määrin. Työssä ehdotettiin perustettavaksi erityisnuorisotyöntekijän virka. (Kajan & Kemppainen 2006, 2.)

Satu Linnamo tutki vuonna 2009 lasten toimintaterapiapalveluiden lisätarvetta Jyväskylässä. Tutkimus oli osa oman yrityksen liiketoimintasuunnitelmaa. Työn tavoite oli tarkastella lasten toimintaterapiapalvelujen riittävyttä ja mahdollista lisätarvetta Jyväskylässä. Sen lisäksi tutkimuksella selvitettiin, minkälaiselle te-

rapialle olisi kysyntää, ja kartoitettiin oman toimintaterapiayrityksen perustamisen kannattavuutta. (Linnamo 2009.) Tutkimus tehtiin laadullisen tutkimuksen keinoin. Aineistonkeruutavaksi valittiin kyselylomake. Lomake lähetettiin kahdeltoista Jyväskylässä työskentelevälle toimintaterapeutille, joista yhdeksän vastasi. Saatujen vastausten analysoinnissa käytettiin sisällönanalyysiä. Tuloksista ilmeni, että lapsille suunnatun toimintaterapian lisätarvetta todellakin oli ja että suurin toimintaterapiaa tarvitseva ryhmä olivat 4 - 7 -vuotiaat. (Linnamo 2009.)

6.3 Kyselyt laadullisen tutkimuksen aineistonkeruumenetelminä

Tämä tarvekartoitus on laadullinen, empiirinen tutkimus. Kartoitustutkimus on toteutettu kahdella erillisellä kyselylomakkeella, jotka on lähetetty tai annettu kahden eri kohderyhmän täytettäväksi. Kohderyhminä ovat olleet Harjavallassa nuorten kanssa työtä tekevät ammattihenkilöt sekä Harjavallan seurakuntanuoret.

Kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimuksen lähtökohtana on kuvata todellista elämää ottaen koko ajan huomioon todellisuuden moninaisuus. Tutkimuksen kohdetta pyritään kuvaamaan mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. Yleisesti kvalitatiivisessa tutkimuksessa pyritään löytämään ja paljastamaan tosiasioita, ei niinkään osoittamaan todeksi jo valmiita väittämiä. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa on tavallisesti tarkoituksenmukaisesti valittu kohdejoukko, ei satunnaisotos. (Hirsjärvi, Remes, & Sajavaara 2007, 156-160.) Tässä tutkimuksessa on kartoitustutkimuksen kohderyhmiksi tarkoituksenmukaisesti valittu nuorten kanssa Harjavallassa työskentelevät ammattihenkilöt sekä harjavallalaiset seurakuntanuoret. Ammattihenkilöt on valittu siksi, että nuorten kanssa työskentelevillä tahoilla oletetaan olevan jonkinlainen käsitys oman alueensa nuorten hyvinvoinnista ja avuntarpeesta. Samanlaiseen päätelmään on päätynyt esimerkiksi Satu Linnamo omassa opinnäytetyössään, jossa ammatissa toimiville henkilöille lähetettiin kyselylomakkeet (Linnamo 2009). Ammattihenkilöt ovat esimerkiksi koulujen, kaupungin toimialojen, seurakunnan tai jonkin yksityisen tahon toimijoita. Haastateltavien määrä suunniteltiin aluksi vajaaksi kolmeksi kymmeneksi, mutta saatujen ohjeiden perusteella se lopulta supistui seitsemääntoista. Seu-

rakuntanuoret on valittu kohderyhmäksi sen takia, että kysymyksessä on sekä nuoria että seurakuntaa koskevan työmuodon tarpeen selvittäminen. Nuoret ymmärtävät omien ikätovereidensa elämää eri näkökulmasta kuin ammattihenkilöt. Sen lisäksi kirkon erityisnuorisotyön strategiassa ja nuorisolaissa painotetaan nuorten osallistamista heitä koskevaan päätöksentekoon (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007, Nuorisolaki 2006/72, 3 luku, 8 §). On melko mahdotonta lähteä viemään lomakkeita erityisnuorille, jotka eivät ole helposti tavoitettava nimetty joukko, joten seurakuntanuoret vastaavat työmuodon kehittämistä koskeviin kysymyksiin oman käsityksensä mukaan. Kvalitatiivinen tutkimus ei ehdottomasti vaadi läheistä kontaktia tutkittaviin, vaikka sellainen käsitys on yleinen (Hirsjärvi, Remes, & Sajavaara 2007, 189). Nuorten kysely suoritettiin jakamalla lomakkeet seurakunnan nuortenillassa. Ammattihenkilöille laadittu kysely lähetettiin postitse tai sähköpostilla ilman minkäänlaista lähikontaktia.

Laadullinen tutkimus tyypitellään yleensä joko teoreettiseksi tai empiiriseksi. Jalko ei ole käytännössä täysin mustavalkoinen tai toisiaan pois sulkeva. Tyypiltään empiirisen tutkimuksen analyysissa tutkija pitää aina huolta, ettei yksittäistä henkilöä voida tunnistaa, vaan tunnistettavuus häivytetään. (Sarajärvi & Tuomi 2004, 20-21.) Tässä tutkimuksessa vastauksia käsiteltäessä ei niiden analysoinnin tai niistä poimittujen viittausten perusteella tai muutoin pysty tunnistamaan kartoituskyselyyn vastannutta henkilöä. Empiirisessä analyysissä korostetaan aineiston keräämis- ja analyysimetodeja (Sarajärvi & Tuomi 2004, 20 - 21).

Kysely on eräs tapa kerätä aineistoa. Kyselytutkimuksen etuna on esimerkiksi se, että tutkimuksesta voidaan tehdä juuri halutun laajuinen. Kyselystä voidaan tehdä laaja ja siinä voidaan kysyä monia erilaisia kysymyksiä. Kyselytutkimuksella on tosin haittansakin: esimerkiksi se, että vastaajat saattavat ymmärtää kysymykset väärin tai he eivät ole suhtautuneet tutkimukseen vakavasti. Kyselytutkimusta tehtäessä ei voida olla varmoja siitä, kuinka moni vastaa kyselyyn. (Hirsjärvi, Remes, & Sajavaara 2007, 188 - 190.) Tässä tutkimuksessa aineistoa on kerätty kyselyillä. Laadullinen tutkimus on valittu määrällisen tutkimuksen sijasta esimerkiksi juuri siksi, että aineistosta olisi ollut mahdollista rajata pois asiaan liittymätön osuus. Kun tehdään kyselyä mille tahansa kohderyhmälle, on

aina otettava huomioon luotettavuuden kannalta myös se, millainen kohderyhmä on ja millainen on arvioitu todennäköisyys sille, että kohderyhmään kuuluvat henkilöt vastaavat kyselyyn tosissaan. Tosissaan kyselyyn osallistuminenkaan ei tarkoita sitä, etteikö kysymyksiä olisi voitu ymmärtää väärin. Ammattihenkilöille kohdistettu kysely lähetettiin yhteensä seitsemälletoista henkilölle. Aluksi kysely oli tarkoitus lähettää vajaalle kolmellekymmenelle henkilölle, mutta opinnäytetyön ohjauksessa ilmoitettiin suunnitellun määrän olevan liian suuri.

Kyselylomaketta laadittaessa on tärkeää kiinnittää huomiota kysymysten selkeyteen ja yksitulkintaisuuteen. Kysymysten tulee olla yksiselitteisiä, lyhyitä ja selkeällä kielellä esitettyjä. Kysymysten kielen tulee muokkautua kohderyhmälle helposti ymmärrettäväksi. Kysymysten järjestyksen kannattaa olla mahdollisimman looginen, jotta kyselylomake ei tunnu vastaajasta sekavalta. Avoimien kysymysten vastauksille tulisi jättää riittävästi tilaa. (Hirsjärvi, Remes, & Sajavaara 2007, 196-199.) Tässä tutkimuksessa kyselylomakkeiden hiomiseen on käytetty runsaasti aikaa. Ammattihenkilöille lähetetyn kyselylomakkeen (Liite 1) kysymyksiä on muokattu yksin, opinnäytetyön ohjaajien tukemana ja yhdessä Harjavallan seurakunnan nuorisotyöntekijöiden kanssa. Huomiota on kiinnitetty siihen, että kysymykset vastaavat tutkimusongelmia ja ovat kieleltään selkeitä. Lomakkeen ulkoinen muoto, kysymysten järjestys ja vastaustila on otettu huomioon. Prosessin aikana kysymysten määrä supistui seitsemästä viiteen ja kysymysten kirjoitusasu selkeni. Lomake pyrittiin laatimaan niin, että myös sellaiset henkilöt, jotka eivät tarkalleen tiedä, mitä kaikkea kirkon erityisnuorisotyö saattaa olla, voisivat vastata kyselyyn. Kysymyksiksi tulivat Minkälainen tarve erityisnuorisotyölle Harjavallassa mielestäsi on, Millainen on harjavaltalainen erityisnuori (Esim. keskivertoprofiili, ikäryhmä, taustat, jne.), Mitä erityisnuorisotyön työkaluja tai palvelu- ja työmuotoja Harjavallassa olisi tarpeellista käyttää, Mitkä ovat harjavaltalaisnuoren elämän kipukohtat joissa auttamiseen tulisi mielestäsi panostaa eniten, Miksi ja Mitä muuta haluat sanoa erityisnuorisotyön tekemisestä Harjavallassa.

Nuorille tarkoitettu kyselylomake (Liite 2) työstettiin ilman yhteistyötahoja. Nuorten kyselylomake muotoiltiin ammattihenkilöille tarkoitettuna kyselylomakkeen pohjalta. Kysymyksistä kaksi jätettiin pois, koska niiden ajateltiin olevan tarpeettomia nuorille suunnatussa kyselyssä ja niihin vastaaminen olisi saattanut olla vaikeaa. Kolmea jäljelle jäänyttä kysymystä muokattiin niin, että sosiaalialasta ja kirkon toimintamuodoista tietämättömät nuoret pystyisivät vastaamaan niihin omien käsitystensä pohjalta. Nuorten kyselylomakkeen kysymykset olivat Onko Harjavallassa mielestäsi tarvetta erityisnuorisotyölle; Perustele kantasi lyhyesti, Minkälaiset nuoret tarvitsevat erityistä tukea Harjavallassa ja Minkälaisia nuorisolle suunnattuja palveluja Harjavallassa mielestäsi tarvittaisiin.

Avoimilla kysymyksillä tarkoitetaan kysymyksiä, joissa on esitetty vain kysymys, eikä minkäänlaisia vastausvaihtoehtoja. Avoimet kysymykset antavat kyselyyn vastaajalle mahdollisuuden muotoilla vastauksensa haluamallaan tavalla ja painottaa niitä asioita, jotka oikeasti ovat hänen mielestään tärkeitä. Avoimissa kysymyksissä ei ole vastausehdotuksia vaan saadut vastaukset osoittavat vastaajan tietotason aiheesta, asioiden tärkeyden vastaajille sekä mahdollisesti myös asiaan liittyvien tunteiden voimakkuuden. (Hirsjärvi, Remes, & Sajavaara 2007, 196-199.) Tässä kartoituksessa haluttiin käyttää laadullista tutkimusta ja kyselyitä ensinnäkin siksi, että olisi voitu tavoittaa suuri määrä vastaajia. Toiseksi avoimiin kysymyksiin, joita analysoidaan laadullisin menetelmin, saa vastaaja tehdä vastauksensa itse ja kertoa koko mielipiteensä, oli se millainen tahansa. Määrällisesti mitattavissa kysymyksissä, joissa siis on vaihtoehdot, ei välttämättä ole ollenkaan vastaajan ajatuksia vastaavaa vaihtoehtoa, jolloin vastaaja ei saa ilmaista itseään tahtomallaan tavalla. Avoimissa kysymyksissä vastauksesta selviää myös se, onko kysymys ymmärretty oikein, ja parhaassa tapauksessa myös se, onko kyselyyn vastattu tosissaan, huumorilla vai kiusallaan.

Posti- ja verkkokyselyssä kyselylomake lähetetään kohdehenkilöille, ja he lähettävät täytetyn lomakkeen takaisin joko postitse tai sähköisesti. Kohdehenkilöille lähetetyn kyselylomakkeen mukaan laitetaan saatekirje, jossa tutkimus ja sen tarkoitukset esitellään. Hyvin usein tutkija joutuu karhuamaan lomakkeita eli muistuttamaan vastaamatta jättäneitä. (Hirsjärvi, Remes, & Sajavaara 2007, 191 - 192.) Ammattihenkilöille osoitettu kyselylomake lähetettiin postitse

22.10.2009. Kirjeessä oli kyselylomakkeen lisäksi vastauskuori sekä asianmukainen saatekirje. Saatekirjeessä erikseen pyydettiin vastaamaan kyselyyn omien tietojen, ajatusten ja käsitysten pohjalta, jotta kynnys kyselyyn vastaamiseksi madaltuisi. Kartoituskyselyn tarkoitus oli kerätä ihmisten mielipiteitä ja käsityksiä vallitsevasta asiointilasta. Kopiot, kirjekuoret ja postimaksut myös vastauskuoriin kustansi Harjavallan seurakunta. Vastausta pyydettiin 20.11.2009 mennessä. Määräajan mentyä kyselyyn oli vastannut kolme henkilöä niistä seitsemästätoista, joille kysely lähetettiin. Koska vastaajien henkilöllisyys ei ole selvillä, kyselyn karhukirje lähetettiin sähköpostitse kuudelletoista ja postitse yhdelle henkilölle 30.11.2009. Sähköpostissa oli sävyltään ystävällinen teksti, joka rohkaisi ja kehotti vastaamaan ja osallistumaan tutkimukseen. Kyselylomake oli liitetiedostona sähköpostissa. Lisäaikaa annettiin vain 11.12.2009 asti. Lopulta vastauksia oli koossa yhteensä kuusi, eli noin kolmasosa rajatusta kohderyhmästä, 35 %, oli vastannut kyselyyn.

Informoitu kysely on toinen kontrolloidun kyselyn muoto. Sillä tarkoitetaan tilannetta, jossa tutkija jakaa kyselylomakkeet henkilökohtaisesti esimerkiksi työpäikällä, koulussa tai harrastusryhmässä. Jakaessaan kyselylomakkeita tutkija voi samalla kertoa tutkimuksesta ja sen tarkoituksesta sekä vastata esiin henkilökohtaisesti tiedusteluihin. (Hirsjärvi, Remes, & Sajavaara 2007, 191 - 192.) Nuorille suunnattu kysely tehtiin informoituna kyselyinä 20.1.2010 Harjavallan seurakunnan nuortenillassa. Kyselyn sekä opinnäytetyön tarkoituksesta kerrottiin nuorille lyhyesti, ja sen jälkeen nuoret täyttivät lomakkeet joko yksin tai yhteistyötä tehden. Lomakkeisiin sai vastata kaikessa rauhassa. Lomakkeet kerättiin pois sitä mukaa, kun nuoret saivat lomakkeensa täytettyä. Kaikki halukkaat saivat vastata kyselyyn, ja täytettyjä vastauslomakkeita oli lopulta kuusi.

6.4 Sisällönanalyysi aineiston analyysimenetelmänä

Tässä kartoitustutkimuksessa kyselyillä kerätyn aineiston analysointiin on käytetty sisällönanalyysia. Sisällönanalyysillä tutkittavasta ilmiöstä pyritään saamaan tiivistetty ja yleinen kuvaus. Sisällönanalyysilla kerätty aineisto saadaan järjestetyksi johtopäätösten ja päätelmien tekoa varten. (Sarajärvi & Tuomi

2004, 105.) Aineisto kertoo tutkittavasta ilmiöstä ja aineistoa analysoimalla pyritään tuomaan tarkasteltavaksi mahdollisimman selkeä kuvaus kyseessä olevasta ilmiöstä. (Sarajärvi & Tuomi 2004, 110.)

Sisällönanalyysin avulla aineisto järjestetään selkeään ja tiiviiseen muotoon aineiston sisältämää informaatiota kadottamatta. Laadullisen analyysin tarkoituksena on lisätä aineiston informaatioarvoa luomalla aineistosta selkeää, yhtenäistä ja mielekästä tietoa. Analyysin avulla aineistoon luodaan selkeyttä, jotta kuvastusta ilmiöstä on mahdollista tehdä selkeitä ja luotettavia johtopäätöksiä. Laadullisen aineiston käsittelyn perustana on tulkinta ja sitä edeltävä looginen päättely, jossa aineisto puretaan osiin, käsitteellistetään ja sen jälkeen kootaan erilaiseksi loogiseksi kokonaisuudeksi. (Sarajärvi & Tuomi 2004, 110.)

Sisällönanalyysi-prosessin vaiheiksi voidaan erottaa analyysiyksikön valitseminen, tutustuminen aineistoon, kerätyn aineiston pelkistäminen, pelkistetyn aineiston luokittelu sekä tulkinta ja tehdyn sisällönanalyysin luotettavuuden arviointi (Latvala & Vanhanen-Nuutinen 2003, 24). Tässä tutkimuksessa analyysiyksiköksi on valittu yksi ajatuskokonaisuus, joka on saattanut olla lause, lauseen osa tai sana. Nämä ajatuskokonaisuudet on koottu aineistosta pelkistämällä, eli huolellisen aineistoon tutustumisen ja aineiston analysoitavaan muotoon (käsien kirjoitetut vastaukset on kirjoitettu tietokoneelle aineiston käsittelyn helpottamiseksi) saattamisen jälkeen esittämällä aineistolle tutkimuskysymysten mukaisia ja tutkimuskysymyksiä tukevia kysymyksiä. Saadusta aineistosta alle viivattiin sille asetettuun kysymykseen vastaavat analyysiyksiköt ja ne siirrettiin tietokoneelle sisällönanalyysia helpottavaan taulukkoon (Liite 3) kohtaan Alkuperäiset. Jokaiselle alkuperäisilmaukselle annettiin aineistosta nouseva termi. Termit kirjoitettiin taulukkoon vastaavan alkuperäisilmauksen perään kohtaan Alaluokka. Näin aineisto saatiin pelkistettyä.

Pelkistämisen jälkeen aineisto luokiteltiin eli ryhmiteltiin. Ryhmittely tarkoittaa sitä, että pelkistettyjen ilmauksien yhtäläisyydet ja erilaisuudet etsitään. Ilmaisut, jotka tarkoittavat samaa, yhdistetään yhteiseksi luokaksi, jolle annetaan luokkaan kerättyjen ilmausten sisältöjä yhteisesti kuvaava nimi. Tässä analysointivaiheessa voidaan ryhmittelykeinona käyttää tulkintaa. (Latvala & Vanhanen-

Nuutinen 2003, 28-29.) Tässä tutkimuksessa ryhmittelyvaiheessa muodostuneet luokat kirjoitettiin taulukkoon kohtaan Yläluokka. Sen jälkeen aineistoa käsiteltiin tietokoneella niin, että ne taulukon solut, joissa oli samaan yläluokkaan kuuluvia ajatuskokonaisuuksia, siirrettiin peräkkäin. Ajatuskokonaisuudet, joissa oli samantyyppiset termit, siirrettiin peräkkäin. Näin aineisto selkeni huomattavasti, ja analyysissä oli jo päästy huomattavasti eteenpäin.

Seuraavaksi aineisto abstrahoitettiin. Sillä tarkoitetaan samansisältöisten luokkien yhdistämistä suuremmiksi luokiksi. Tässä työssä abstrahoidamalla saatiin kokoon luokkia, jotka vastaavat suoraan ja yksiselitteisesti omasta näkökulmastaan aineistolle kullakin kerralla esitettyyn kysymykseen. Luokat kirjoitettiin taulukon kohtaan Pääluokat, jonka jälkeen kaikki ne yläluokat, jotka kuuluivat samaan pääluokkaan, siirrettiin tietokoneella taulukossa peräkkäin. Näin saatiin aikaan aineiston analyysi ja taulukot, joiden yläpuolella luki aineistolle esitetty kysymys, Pääluokan kohdalla pelkistetty vastaus, Yläluokan kohdalla pääluokkaa selittävä ryhmittely, alaluokan kohdalla termi, joka selitti alkuperäistä ajatuskokonaisuutta, ja Alkuperäisen kohdalla oli alkuperäinen ajatuskokonaisuus. Tähän kirjalliseen työhön on laitettu liitteeksi vain tyhjä taulukko (Liite 3), koska täyden taulukon julkaiseminen alkuperäisine ajatuskokonaisuuksineen ja niistä nousseine termeineen saattaisi paljastaa vastaajan henkilöllisyyden.

Niin sanotun tavallisen sisällönanalyysin lisäksi kerätystä aineistosta on Tutkimuksen tulokset - osioon kirjattu kvantifioimalla saatuja tietoja. Kategorioiden muodostamisen tai luokittelun jälkeen sisällönanalyysiä voidaan viedä eteenpäin kvantifioimalla aineisto. Kvantifioitaessa aineistosta lasketaan esimerkiksi sitä, kuinka usea tutkimukseen osallistunut tuo esiin jonkun tietyn asian. Kvantifiointi voi tuoda laadulliseen tulkintaan uutta, erilaista tai tarkempaa näkökulmaa. (Sarajarvi & Tuomi 2004, 117 - 119.) Pienimuotoisestakin aineistosta saa kvantifioimalla nostettua esiin sellaisia asioita, joihin useat vastaajat ovat kiinnittäneet huomiota.

7 TARVEKARTOITUKSEN TULOKSET

Tässä kappaleessa esitellään sekä ammattihenkilöille lähetetyn että nuorille tehdyn kyselyn tulokset. Tulokset on saatu analysoimalla aineisto sisällönanalyysin avulla sekä määrällisesti sen mukaan, kuinka moni vastaaja kertoo vastauslomakkeessaan samoista asioista kuin toiset. Työssä on liitteenä taulukko aineistolle esitetystä kysymyksestä ja tulokseksi saaduista pääluokista (Liite 4).

7.1 Erityisnuorisotyön tarve

Ensimmäinen ammattihenkilöiltä kerätylle aineistolle esitetty kysymys muotoiltiin kyselylomakkeen kysymyksen yksi mukaisesti. Kysymykseksi muotoutui Minkälainen tarve erityisnuorisotyölle Harjavallassa on? Pääluokiksi saatiin vaihtoehdot Voimakas tarve, Tukihenkilötarve tai ryhmätukitarve, Yhteistyön kehittämisen tarve suhteessa erityisnuoriin ja Ei tarvetta. Eniten viittauksia tuli Tukihenkilötarve tai ryhmätukitarve -pääluokan alle. Useimmiten mainitut tukihenkilöä tai ryhmätukea tarvitsevat olivat perheongelmaiset, päihdeongelmaiset, nivelvaiheapua tarvitsevat ja palveluiden ulkopuolelle pudonneet.

Perhetaustat erittäin rikkinäiset, syrjäytynyt.

..onnistuttaisiin paremmin ”kalastamaan haaviin” ne nuoret, jotka ovat vaarassa joutua koulutusjärjestelmän, työmarkkinoiden ja sosiaalipuolen avun ulottumattomiin.

Voimakas tarve -pääluokan alle kasaantuivat suorat tarpeen ilmaisut sekä työmuodon tai työntekijän puutteesta kertovat ilmaisut. Yhteistyön kehittämisen tarve suhteessa erityisnuoriin –pääluokka keräsi alleen ilmaisuja jo olemassa olevien ammatillisten toimijoiden yhteistyön kehittämisestä erityisnuorisotyön kehittämiseksi.

..erityisnuorisotyö kaikkien eri tahojen yhteiseksi asiaksi, jossa puhallettaisiin samaan hiileen.

Ei tarvetta -pääluokka kokosi alleen muutaman kommentin, joissa asioiden sanottiin olevan kunnossa.

Naapurikuntiin verrattuna Harjavallassa on asiat suht ok.

Nuorten kyselylomakkeilla kerätylle tiedolle esitettiin samalla tavoin kysymyksen yksi mukaan muokattu kysymys, joka on Onko Harjavallassa tarvetta erityisnuorisotyölle? Pääluokiksi tuli Tarve vähäistä, On tarvetta ja Ei tarvetta. Pääluokka Tarve vähäistä koostui maininnoista, joissa sanottiin erityisnuorisotyötä tarvitsevia nuoria olevan muutamia, vähän, ei monia tai joitakin. Pääluokka On tarvetta koostui maininnoista, joissa kerrottiin syrjäytymisvaarassa olevista nuorista, nuorista joiden kohdalla ongelmat kasaantuvat, päihdeongelmaisista nuorista tai sellaisista nuorista, joilta puuttuu jonkinlainen lisäavun muoto.

Helposti lähestyttävää tukipalvelua ja ihmisiä, jotka ymmärtäisivät ja tukisivat nuoria, eivätkä vain nyökyttelisi.

Pääluokka Ei tarvetta koostui muutamista maininnoista, joissa sanottiin suoraan, että erityisnuorisotyötä ei tarvita vaan kaikki apua tarvitsevat ovat jo tuen piirissä.

Määrällisesti ammatillisista vastaajista viisi oli selkeästi sitä mieltä, että erityisnuorisotyötä tarvitaan. Vain yksi vastaaja oli sitä mieltä, että erityisnuorisotyötä ei tarvita. Nuorten kyselyssä vastaajista kolme oli sitä mieltä, että tarvetta luultavasti on, koska kaikki eivät saa apua tai osaa hakea sitä. Vastauksissa painotettiin päihteiden käyttäjien ja kiusattujen avun tarvetta. Kaksi vastaajaa kielsi erityisnuorisotyön tarpeen suoraan, ja yhdessä vastauksessa todettiin, että erityisnuorisotyön tarve on todella vähäistä, jos sitä on ollenkaan.

7.2 Harjavalta-lainen erityisnuori

Toinen ammattihenkilöiltä kerätylle aineistolle esitetty kysymys oli kyselylomakkeen kysymyksen kaksi mukaisesti Millainen on harjavalta-lainen erityisnuori? Pääluokiksi muodostui Perheongelmista kärsivä, Päättämässä itse liian suurista asioista, Nivelvaiheessa apua tarvitseva, Tapauskohtaiset ongelmat, Tietyn ikäinen, Lisäavun tarvitsija ja Sukupuoleltaan useimmiten miespuolinen. Pääluokka Perheongelmista kärsivä muodostui maininnoista, jotka koskivat perheen rikkinäisyyttä, vanhempien kiireisyyttä, vanhempien päihdeongelmia tai työttömyyttä sekä ongelmien mahdollista periytyvyyttä.

..nuori tulee useimmiten perheestä, jossa samankaltaista haastetta kuin nuorella itsellään...

Tapauskohtaiset ongelmat ja Päättämässä itse liian suurista asioista koostuivat kaikenlaisista yksilökohtaisista ongelmista, koulun tuomista paineista, päihdeongelmista, harrastuksettomuudesta, elämän kriiseistä, yksinäisyydestä ja heikosta itsetunnosta.

Nuoret jakaantuvat hyvin pärjääviin ja ”reppanoihin” kuten muukin väestö.

Nivelvaiheissa apua tarvitseva taas voi olla alakoulusta yläkouluun siirtyvä, yläkoulusta seuraavalle asteelle siirtyvä tai toisen asteen koulutuksen lopettanut tai kesken jättänyt. Nivelvaiheissa apua tarvitseviin lukeutuvat myös jo palveluiden ulkopuolelle tippuneet, joita ei kukaan ole tällä hetkellä vetämässä takaisin yhteiskunnan piiriin.

Yläasteen aloittaminen (mennään ”lasten maailmasta” ”isojen maailmaan”)

Yläasteen lopettaminen (Minne sitten? Kaikki on auki)

Lukion tai muun 2. asteen koulutuksen jälkeen (mistä töitä, jatko-koulutus?)

Pääluokka Tietyn ikäinen pitää sisällään ehdotuksia siitä, että erityisnuori Harjavallassa voi olla esimerkiksi minkä ikäinen tahansa, varhaisnuori, nuori aikuinen tai yläkoululainen. Eniten viittauksia on kuitenkin yläkoulunsa lopettaneista nuoriin aikuisiin.

Nuori tai nuori aikuinen.

Pääluokat Lisäävun tarvitsija ja Sukupuoleltaan useimmiten miespuolinen olivat hyvin pieniä. Ainoastaan kahdessa vastauksessa sanottiin, että Harjavallan erityisnuoret olisivat enimmäkseen poikia. Lisäävun tarvitsijoiksi luokiteltiin lähinnä lastensuojelun asiakkaat.

Nuorten kyselyssä kerätylle aineistolle esitetty kysymys oli sama kuin kyselylomakkeen toinen kysymys, eli Minkälaiset nuoret tarvitsevat erityistä tukea Harjavallassa? Nuorten kyselyn pääluokiksi muodostuivat Ihmissuhdeongelmaiset, Päihteiden käyttäjät ja Näennäisesti hyvin pärjäävät. Pääluokka Ihmissuhdeongelmaiset sisältää jo huostaan otetut, kiusatut, yksinäiset ja perheongelmaiset. Päihteiden käyttäjät tarkoittavat sekä tupakoitsijoita että alkoholia tai muita päihteitä käyttäviä nuoria.

Tulevaisuus lienee kanta-asiakkaana paikallisessa.

Näennäisesti hyvin pärjäävät tarkoittavat esimerkiksi kaukana harrastuksista asuvia nuoria, huonon itsetunnon omaavia nuoria, vähävaraisista perheistä tulevia nuoria sekä niin sanottuja rauhallisia nuoria, joilla ei ehkä ole käytössään minkäänlaisia tiloja.

Paikkoja, joihin nuoret pääsevät rauhoittumaan, eivät riehumaan.

Vastanneista ammattihenkilöistä viisi puhuu koulun, opintojen ja nivelvaiheiden ongelmista. Suurin osa vastauksista käsittelee koulun ja valintojen tuomia paineita tai nivelvaiheista puuttuvaa tukea. Neljä ammattihenkilöä ja neljä nuorta puhuu harrastusten merkityksestä ja niiden puutteesta. Kolme ammattihenkilöä ja neljä nuorta mainitsee päihdeongelmat ja niiden näkyvyyden kaupungissa. Perheongelmista puhuu neljä ammattihenkilöä ja kaksi nuorta. Vanhempien kii-

reisyydestä puhuu neljä ammattihenkilöä ja kaksi nuorta. Yksinäisistä ja kaveritomista nuorista puhuu kolme ammattihenkilöä ja kaksi nuorta.

7.3 Erityisnuorisotyön menetelmät, palvelut ja työmuodot

Kolmas ammattihenkilöiltä kerätylle aineistolle esitetty kysymys muotoutui kyselylomakkeen kolmannen kysymyksen mukaan. Kysymykseksi tuli Mitä erityisnuorisotyön työmuotoja Harjavallassa olisi tarpeen käyttää? Pääluokiksi muodostui Mielekäs tekeminen, Yhteistyö, Vastaaan tuleminen, Informointi ja Työvoima. Mielekäs tekeminen sisältää ryhmätoiminnan, kerhotoiminnan, yhteistahtumat sekä erilaiset harrastukset ja ajanviettopaikat.

...”väliinputoajiin”. Tuntuu ettei tälle ”ryhmälle” ole Harjavallassa oikein mitään konkreettisesti auttavaa ryhmää...?!

Yhteistyö tarkoittaa nuorisotyötä tekevien tai nuorten kanssa työtä tekevien tahojen yhteistyön koordinoimista ja verkostoitumista. Vastaaan tuleminen tarkoittaa monenlaista jalkautumista edellyttävää työtä, kuten etsivän työn tyyppistä toimintaa, kotiolojen kartoittamista, konkreettista tukemista nivelvaiheissa sekä nuorten osallistamista heitä koskevaan päätöksentekoon.

Nivelvaiheet, niihin mielellään saattaen vaihto, eli mahdollisimman hyvä tuki.

Informointi tarkoittaa esimerkiksi sitä, että palvelut pitäisi tehdä tunnetuiksi, jotta nuoret osaisivat tarvittaessa hakea apua. Sen lisäksi Informointi tarkoittaa myös menestyvien nuorten valistamista ja tukemista sekä jo olemassa olevien toimijoiden välistä informointia. Pääluokka Työvoima koostuu maininnoista, joissa kerrotaan ammattitaitoisen työvoiman puutteesta tai sellaisista työmuodoista, joiden toteuttaminen vaatisi lisätyövoiman palkkaamista.

..työ painottuisi nuorten vapaa-aikaan, iltoihin ja viikonloppuihin. Sellainen työ voisi olla hedelmällistä.

Nuorilta kerätyn aineiston kolmas kysymys oli melkein sama kuin kolmas kysymys kyselylomakkeessa, eli Minkälaisia nuorisolle suunnattuja palveluja Harjavallassa tarvittaisiin? Pääluokiksi tuli Ammattilainen tukihenkilö, Matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksia ja Turvallinen paikka jonne mennä. Ammattilainen tukihenkilö sisältää mainintoja helposti lähestyttävästä aikuisesta, joka neuvoisi, ohjaisi ja ennen kaikkea kuuntelisi empaattisesti. Matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksilla tarkoitetaan kaikenlaisia harrastuksia, joihin voisi osallistua osaamatta etukäteen mitään tai jotka olisivat joko ilmaisia tai ainakin halpoja. Kysyntää olisi myös sellaisille harrastuksille, joissa voisi kohdata uusia ihmisiä.

..harrastusmahdollisuuksia, joissa ei aloittaessa tarvitse olla expertti.

..ehkä koota yhteen kaverittomia, jos he vaikka löytäisivät toisistaan ystäviä.

Turvallinen paikka jonne mennä sisältää lastenkotia ja jonkinlaista turvapaikkaa kriisitilanteissa kaipaavien kommentit.

Neljä vastanneista ammattihenkilöistä ja kaksi nuorta kertoo eri toimijoiden yhteistyön tärkeydestä erityisnuorisotyötä toteutettaessa tai ylipäättään nuoria tuettaessa ja heidän kanssaan työskenneltäessä. Yksi ammattihenkilö ja kaksi nuorta nostavat esiin huolen lastensuojelulaitoksissa olevista nuorista ja heidän voinnistaan. He katsovat lastenkotinuorten tarvitsevan lisäapua ja ajattelevat lastenkotinuorten leimaavan pikkukaupunkia tai leimautuvan pikkukaupungissa.

7.4 Harjavaltalaisnuoren elämän kipukohtat

Neljäs ammattihenkilöiltä kerätyn aineiston kysymys muotoutui kyselylomakkeen neljännen kysymyksen mukaan. Aineistolle esitetty kysymys oli Mitkä ovat harjavaltalaisnuoren elämän kipukohtat, joissa auttamiseen tulisi panostaa eniten? Pääluokiksi muodostuivat Perheongelmat, Koulu- ja työongelmat sekä Henkilökohtaiset ongelmat. Perheongelmat koostuvat perheiden rikkinäisyydes-

tä, yksinäisyydestä ja huomiotta jäämisestä. Koulu- ja työongelmat koostuvat valintojen tuomasta paineesta, erityisopetukseen joutumisen tuomasta paineesta, hyväksymisen tunteen hakemisesta ja yleisistä murrosiän tuomista ongelmista. Koulu- ja työongelmiin kuuluvat myös pudokkuus ja siirtyminen eli koulusta putoaminen ja palveluiden ulkopuolelle jääminen sekä erityisesti nivelvaiheiden ongelmat ja tuen puute.

..huonommin menestyvät tarvitsisivat kokemuksen siitä, että ovat jossakin asiassa hyviä

..helposti syrjäytymisvaarassa olevat ja jo syrjäytyneet pääsevät "karkaamaan järjestelmän käsistä"

Henkilökohtaisiin ongelmiin lukeutuvat päihdeongelmat, mielenterveysongelmat, voimavarojen puute, yksinäisyys ja elämässä vastaantulevat kriisit, kuten läheisen kuolema tai muu sellainen. Eräs vastaajista muistutti, että erityisnuorisotyötä tehdessä Harjavallassa ei tulisi rajoittaa toimintaa erityisesti johonkin ryhmään tai johonkin tiettyyn kohtaan, vaan kaikkiin vastaan tuleviin ongelmiin tulisi kyetä puuttumaan tapauskohtaisesti.

7.5 Huomioita erityisnuorisotyöstä Harjavallassa

Viides ammattihenkilöiltä kerätylle aineistolle esitetty kysymys muotoutui viidennen kyselylomakkeessa olleen kysymyksen mukaan. Viides kysymys ei ole kysymysmuodossa, vaan se on Muuta erityisnuorisotyön tekemisestä Harjavallassa. Siihen on kerätty aineistosta muut kuin edellä annettuihin vastanneet erityisnuorisotyön tekemisen kannalta tärkeät mietteet. Pääluokiksi muotoutuivat Yhteisön toimintaa, Nuorten oikeudet ja Seurakunnan toimintaa.

Nuoren turvallisen kasvun tukeminen on kaikkien etu.

Pääluokka Yhteisön toimintaa koostuu yhteistyön puutteesta, yhteisön pahoinvoinnista ja voimavarojen löytämisestä. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että jo olemassa olevaa nuorisotyön toimintaa tulisi kehittää ja käyttää hyväksi. Tärkei-

tä elementtejä erityisnuorisotyötä suunniteltaessa ovat hyvä pohjatyö, yhteydenpito ja nuorten osallistaminen.

Moni uhkaa jäädä huomioimatta, jos keskitytään vain niihin, jotka pärjäävät.

Nuorten oikeudet tarkoittavat sitä, että myös harjavaltaisilla nuorilla on oikeus erityisnuorisotyön tuomaan tukeen, kuten muidenkin pikkukaupunkien nuorilla. Jokaisella on ihmisarvo, jonka mukaisesti häntä tulisi kohdella.

löytää luontevia jatkumojä varsinaiselle nuorisotyölle ettei tarvitse pudota väliin odottamaan eläköitymistä ennen kuin seurakunta taas tarjoaa jotain.

Pääloukka Seurakunnan toimintaa koostuu ajatuksista, joissa kerrotaan seurakunnan toiminnalla olevan kehittämistarvetta. Seurakunnalta puuttuu ihmisiä kirkkoon kiinnittävä aktiivinen nuorten aikuisten toiminta. Seurakuntanuorten määrän vähyyskin mainitaan.

8 PÄÄTELMIÄ KARTOITUKSESTA

Tässä kappaleessa esitellään tutkimustuloksiin ja teoriaan nojaten se, tarvitaanko Harjavallassa kirkon erityisnuorisotyötä, ja jos tarvetta on, millaisia menetelmiä ja työmuotoja Harjavallassa tulisi käyttää. Sen jälkeen esitellään tutkimuksen luotettavuuteen ja eettisyyteen vaikuttavia seikkoja. Lopuksi esitellään kartoituksen edetessä tehtyjä huomioita.

8.1 Kirkon erityisnuorisotyön tarve ja menetelmät Harjavallassa

Kartoitustutkimuksen tuloksena voidaan todeta Harjavallassa olevan tarvetta kirkon erityisnuorisotyölle. Suurin osa saaduista vastauksista viittasi tarpeeseen suoraan. Kaikissa vastauksissa oli mainintoja siitä, että Harjavallassa on nuoria, jotka tarvitsevat tämänhetkistä enemmän tukea tai erilaista tukea. Erityisnuorisotyölle on tarvetta, mutta ei välttämättä suuressa määrin. Sisällönanalyysillä saatuja vastauksia tulkittaessa muodostui käsitys siitä, että erityistä tukea tarvitsevia nuoria on monenlaisia. Nuoreksi kuitenkin luetaan kaikki varhaisnuorista 29-vuotiaisiin (Nuorisolaki 2006/72, 1 luku, 2 §). Harjavallassa ei siis ole yhtä suurta homogeenista ryhmää, jolle erityisnuorisotyön voisi suunnata. Valitun työmuodon tulisi olla sellainen, että sillä voisi tavoittaa mahdollisimman monta, täysin erilaisissa elämäntilanteissa ja ongelmassa olevaa eri-ikäistä nuorta.

Heidi Kajan ja Maarit Kemppainen totesivat työssään, että pieksämäkeläisillä nuorilla on samoja ongelmia kuin muillakin nuorilla, mutta vähäisemmässä määrin (Kajan & Kemppainen 2006, 2). Samalla tavoin tässä kartoitustutkimuksessa selvisi, että harjavaltalaisnuorilla on yhtäläinen tarve ja oikeus erityisnuorisotyöhön kuin muillakin nuorilla, vaikka tarvitsijoita olisikin vähemmän ja heidän huomioon ottamisensa olisi vaikeaa ikäerojen ja vaihtelevien ongelmien vuoksi.

Lastensuojelun tunnuslukuja tarkasteltaessa voi havaita nuorilla olevan varsin näkyviä ongelmia Harjavallassa (Harjavallan kaupungin sosiaalitoimi 1, 2010). Lisäksi olisi vastattava edellä esiteltyihin tarpeisiin, joita ei välttämättä havaita

tai joille ei ole resursseja tehdä mitään. Tutkimuksen mukaan Harjavallassa jo olemassa olevien nuorten kanssa toimivien tahojen pitäisi tehdä yhteistyötä. Yhteistyötä pitäisi lisäksi kehittää ja hioa saumattommaksi. Vain tällä tavoin erityisnuorisotyöllä voisi saavuttaa tuloksia suuressa mittakaavassa.

Vastauksissa tehtiin runsaasti erityisnuorisotyön työmuoto- ja menetelmäehdotuksia. Useimmat vastaajat ehdottivat vastaan tulevaa työtä ja etsivän työn muotoja. Nuorten vastauksissa kaivattiin ammattimaista tukihenkilöä ja matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksia. Ammattihenkilöiden mielestä tarvetta olisi ryhmätoiminnoille, harrastuksille, tapahtumille, informoinnille, lisätyövoimalle, yhteistyölle ja ennen kaikkea osallistuvalla eli vastaan tulevalle työlle. Vastaan tulevalla työllä tarkoitetaan etsivän työn tyyppistä toimintaa, jossa työntekijät tarpeen tullen konkreettisesti jalkautuvat nuorten elinpiiriin ja arkielämään tukihenkilöinä, nivelvaiheiden ohjaajina tai perinteisen etsivän työn tekijöinä. Nuorten mainitsemaa ammattimaista tukihenkilöä voitaneen pitää vastaan tulevan työn ammattilaisena. Vastaan tuleva työ ottaisi myös lastenkotinuoret asiakkaikseen, mikäli tähän on tarvetta.

Kirkon erityisnuorisotyölle on Harjavallassa tarvetta. Menetelminä ja työmuotoina tulisi ennen kaikkea käyttää vastaan tulevan työn ja etsivän työn työmuotoja. Erityisongelmaiset nuoret ovat kovin eri-ikäisiä, aina 29-vuotiaisiin asti, ja ongelmien kirjo on yhtä suuri kuin avuntarvitsijoiden. Suurimpia ongelmia ovat nivelvaiheiden ongelmat, perheongelmat ja päihdeongelmat. Joihinkin pulmiin kyetään kuitenkin puuttumaan, jos tässä tutkimuksessa esitetyn mukaisesti jo olemassa olevat nuorisotyön toimijat tiivistävät yhteistyötään. Näiden tulosten perusteella ehdotetaan, että Harjavaltaan perustettaisiin kirkon erityisnuorisotyön virka tai erityisnuorisotyön virka, jonka haltija toimisi nuorten keskuudessa etsivän työparitoiminnan formaatilla ottaen mallia esimerkiksi Porin ET- Porin etsivän työparin toiminnasta. (ET- Pori i.a.)

Etsivän työn työparin toiminta Porissa tarjoaa nuorille apua ja tukea monimuotoisesti. Apua saa elämäntilanteen ja siitä aiheutuvien ongelmien selvittelyyn, asioiden hoitamiseen, työllistymiseen tai oman opiskelu-uran löytymiseen, vapaa-ajan harrastusten etsimiseen, arjen ongelmiin ynnä muihin nuorta askarrut-

taviin asioihin. Nuoreen otetaan yhteyttä ystävän, vanhemman, läheisen tai nuoren itsensä pyynnöstä tai työntekijän omasta aloitteesta tämän kuultua avuntarpeesta. Apua saa pienissäkin ongelmissa. Pääasiallisena tarkoituksena on löytää palveluiden ohi pudonneet ja putoamisvaarassa olevat, syrjäytymisvaarassa olevat tai vääränlaisissa palveluissa olevat nuoret takaisin palvelujen ja yhteiskunnan toiminnan pariin. (ET- Pori i.a.) Tällaisella toiminnalla katettaisiin harjavaltalaisten nuorten nivelvaiheissa tarvitsema apu.

Parhaimmillaan etsivän työn työntekijä menee nuoren mukana tämän tueksi virastoihin, soittelee nuorelle aamulla herätyssoittoja, ettei tämä nukkuisi virastojen ohi, kuuntelee ja juttelee asioista ja ongelmista useammin kuin kaksi kertaa kuussa ja tukee mahdollisesti muilla tarvittavilla tavoilla. Jokaiselle etsitään tarvittavat palvelut. (ET- Pori i.a.) Porin ET- työparilla on myös ryhmätoimintaa (ET- Pori i.a.), jota soveltamalla saataisiin Harjavallassa katettua mahdollinen yksinäisten tai syrjäytymisvaarassa olevien ryhmätoiminnan tarve. Toisaalta vastaavanlaisella formaatilla Harjavallassa toimiva henkilö voisi ryhmä- tai harrastustoiminnan tarpeen havaittuaan informoida siitä jo olemassa oleville tahoilta, jotka yhteydenoton perusteella osaisivat tarjota tarvittavaa palvelua nuorille. Tämänhetkinen kuntien etsivä työparitoiminta on hankemuotoista toimintaa, johon rahoitusta anotaan Opetusministeriöltä (Opetusministeriö i.a.).

8.2 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Etiikka, josta tutkiva ammattikäytäntö koostuu, on jaoteltavissa kolmeen eri osaan. Ensinnä tärkeää on se, että opinnäytetyön tavoitteet ovat moraalisesti oikeita. Toiseksi tulosten tulee olla tieteellisesti totta, ja kolmanneksi tulosten tulee olla käytännössä hyödynnettävissä. (Kainulainen 2004, 74.) Tämän opinnäytetyön tavoitteena on kerätä tietoa kirkon erityisnuorisotyön tarpeesta ja menetelmistä Harjavallassa. Tutkimuksen tulokset on kerätty asianmukaisesti kyselylomakkeilla perustelluilta vastaajajoukoilta, ja niillä saatu informaatio on käsitelty sisällönanalyysin avulla ohjeita noudattaen, vaikkakin tutkija on vielä ensikertalainen. Työn seuraukset eli tulosten nojalla tehdyt johtopäätökset ja

niiden pohjalta syntyneet toimintaehdotukset, kuten viran perustaminen ja joidenkin työmuotojen suosittelu, tukevat käytännön työtä.

Oikeudenmukaisuuden korostaminen, ihmisten kunnioittaminen ja tasa-arvoinen vuorovaikutus ovat tavoitteena opinnäytetyön eettisiä ratkaisuja tehtäessä. (Kiviranta, Kuokkanen, Määttä & Ockenström 2007, 27.) Tällaisia asioita voidaan miettiä tässä opinnäytetyössä ohjaus- ja opponointiprosessin sekä yhteistyöprosessin lisäksi siltä kannalta, miten nämä asiat on onnistuttu ottamaan huomioon opinnäytetyön eri vaiheissa. Oikeudenmukaisuus, tasa-arvo ja kunnioitus tulevat ilmi esimerkiksi siinä, että mahdollisuus osallistua ammattihenkilöiden kyselyyn on annettu tasapuolisesti kaikenlaisten nuorten kanssa työskentelevien toimialojen työntekijöille. Kaikki eivät mahtuneet mukaan, mutta toisaalta joukossa oli yksityisiä toimijoita, kuten seuroja ja yhdistyksiä, seurakunnan työntekijöitä, koulujen työntekijöitä, kaupungin työntekijöitä ja terveydenhuollon työntekijöitä. Toiseksi voidaan mainita se, että kyselyillä kerättyjä aineistoja tulkittaessa otettiin huomioon kaikki asiaan liittyvät mielipiteet, olivat ne minkälaisia tahansa. Jokainen mielipide pidettiin mukana analyysissä arvokkaana osana tutkimusta.

Laadullisessa tutkimuksessa voidaan ajatella objektiivisen tutkimusotteen tarkoittavan tutkijan puolueettomuutta ja sitä, kuinka luotettavasti hän tekee havaintonsa. Tällöin tutkija saattaa suodattaa saamaansa informaatiota sellaisen itse luomansa kehyksen läpi, joka muokkaa tietoa sen mukaan, kuka tai millainen henkilö tietoa antaa. (Sarajärvi & Tuomi 2004, 134.) Tässä tutkimuksessa aineisto kerättiin nimettömällä kyselylomakkeilla, joten tutkijan oli vaikea tietää, kuka on kirjoittanut minkäkin vastauksen. Sähköpostitse saadut vastaukset litoitiin toisten vastausten kanssa samoihin vastausnippuihin niin, että ne eivät käsittelyvaiheessa enää eronneet muista vastauksista ulkoisesti. Aineisto pyrittiin tietoisesti käsittelemään niin, että kaikenlaiset asiaan liittyvät mielipiteet otettiin huomioon, sisällöstä riippumatta. Puolueettomuuden periaatetta pidettiin tietoisesti esillä aineistoa käsiteltäessä ja tuloksia kirjattaessa.

Eettisyyttä tutkimuksen tekemisessä on ennen kaikkea se, että tutkittavia informoidaan asianmukaisesti siitä, mihin tarkoitukseen ja miten käsiteltäviksi heidän antamansa tiedot menevät. Yhtä tärkeää on pitää huolta tiedonantajien nimettömydestä ja tunnistamattomina pysymisestä. (Kiviranta, Kuokkanen, Määttänen & Ockenström 2007, 27 - 28.) Tässä tarvekartoituksessa informoinnista huolehdittiin asianmukaisesti saate- ja karhukirjeissä sekä tilanteessa, jossa nuorille suunnattu kysely tehtiin. Aineiston analyysi on tehty mahdollisimman oikeaoppisesti ja selitetty mahdollisimman tarkasti jotta lukija voisi vaikka toistaa sen. Kuitenkin tutkimuksessa on koko ajan kunnioitettu tiedonantajien eli vastaajien nimettömänä pysymistä. Yksittäiset lainaukset on valittu niin, että niiden perusteella ei voida tunnistaa ketään.

Tutkimuksen keston tulee kiinnittää huomiota tutkimuksen eettisyyttä mietittäessä. (Sarajärvi & Tuomi 2004, 135.) Tämä tarvekartoitus on alkanut muotoutua keväällä 2009, jolloin aihe opinnäytetyötä varten saatiin. Tutkimussuunnitelman tekemisen jälkeen anottiin tutkimuslupaa, jonka Harjavallan virkaa tehnyt kirkkoherra myönsi 29.05.2009. Sen jälkeen alkoi varsinainen opinnäytetyön tekeminen. Tutkimus eteni aikataulun mukaisesti loppuvuoteen asti, jolloin havaittiin, että ammattihenkilöille lähetettyyn kyselyyn vastasikin lopulta vain kuusi ihmistä. Kyselyn lisäksi olisi ollut mahdollista tehdä lisähaastatteluja mutta tutkimukseen valittiin kuitenkin näkökulman laajentaminen osallistamalla nuoria itseään koskevien asioiden suunnitteluun ja tutkimiseen. Tämä vaihtoehto tuntui laajentavan aihetta enemmän kuin yhden tai kahden ammattihenkilön syvähaastattelu. Yhden tai kahden ihmisen mielipiteeseen nojaaminen olisi antanut koko yhteisöä koskevasta asiasta kovin suppean kuvan. Oli myös eettisesti perusteltua valita lisäaineiston keräämistavaksi nuorten mielipiteet huomioon ottava ja nuoria osallistava kysely. Tammikuussa 2010 oli hyvää aikaa muokata nuorille kyselylomake ja suorittaa kysely. Opinnäytetyö valmistui muutoksista huolimatta tutkimussuunnitelman alkuperäisessä aikataulussa.

Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta mietittäessä tulee ottaa huomioon laadullisen tutkimuksen monet todellisuudet, mikä tarkoittaa sitä, että oikeastaan jokainen laadullinen tutkimus on vain tutkijansa ja vastaajajoukkonsa näkökannalta katsottu totuus. Tässä tutkimuksessa tutkimuksen tuloksiin ovat voineet

vaikuttaa esimerkiksi vastaajien pienet määrät, tutkijan ensikertalaisuus tutkimusta tehtäessä sekä tutkijan suhtautuminen tutkimuksen kohteeseen tai kohderyhmään eli erityisnuorisotyön tarpeeseen Harjavallassa tai nuorten kanssa toimiviin ammattihenkilöihin. Tutkija on kuitenkin asunut Harjavallassa koko lapsuutensa ja suurimman osan nuoruudestaan, ja hänen omat näkemyksensä ovat saattaneet vaikuttaa joihinkin tulkintoihin, vaikka hän on tällaista vaikuttamista tietoisesti pyrkinyt välttämään.

8.3 Huomioita ja mietelmiä

Tämän tutkimuksen avulla saatuja tietoja voidaan käyttää moneen tarkoitukseen. Tutkimuksen lopputuloksen ja tutkimuksessa esitettyjen toimintaehdotusten lisäksi työstä voi kukin tarpeensa mukaan poimia tietoja menetelmistä, joita nuorisotyössä tai erityisnuorisotyössä olisi hyvä Harjavallassa käyttää. Työn yksityiskohtia voi käyttää vallitsevan tilanteen havainnointiin eri näkökulmista. Työn tuomia tietoja voi hyödyntää kaikenlaisessa nuorisotyön ja erityisnuorisotyön suunnittelussa Harjavallassa. Seurakunta ei ole ainoa, joka voi käyttää tätä tutkimusta työnsä kehittämiseen. Tietoja voidaan käyttää nuorten kanssa toimivien tahojen yhteistyön kehittämiseksi. Tutkimuksen tietoja voidaan hyödyntää tarpeen mukaan myös jatkotutkimuksissa. Jatkotutkimuksen aiheena voisi olla esimerkiksi mahdollisesti aloitettavan erityisnuorisotyön tehokkuuden tutkiminen tai nuorisotyötä tekevien tahojen yhteistyön kehittämiskeinojen kartoittaminen.

Tutkimuksen tekeminen oli raskasta ja antoisaa. Suurin työ oli kerättyjen aineistojen asianmukaisessa analysoinnissa. Analysointiprosessin läpikäyminen oli uutta ja vei paljon aikaa. Hankalin osuus oli tutkimusraportin kirjoittaminen ja välillä vaikeastikin saatavilla olleen teorian tiedon hankkiminen.

Tutkimuksen teoriaosuutta koottaessa hämmästytti eniten se, että Harjavallan kaupungin ja siellä toimivien järjestöjen nuorisotoiminnasta tai vapaa-ajan aktiviteeteista oli erittäin hankalaa ja toisinaan jopa täysin mahdotonta löytää mitään tietoa. Esimerkiksi joka päivä auki olevasta nuorten kahvilasta, joka toimii van-

halla ammattikoululla, ei ollut mitään muuta mainintaa internetissä kuin puhelinnumero kaupungin puhelinnumeroluettelossa.

Tutkimusta tehtäessä pohdittiin sitä, miksi vain kuusi ammattihenkilöä vastasi kyselyyn. Kyselylomake oli loppuun hiottu ja toimiva, joten se tuskin sai niin monta ammattihenkilöä jättämään vastaamatta kyselyyn. Ennen kaikkea esiin nousi ajatus siitä, että koska ammattihenkilöt, joille kysely lähetettiin, eivät ole erityisnuorisotyön ammattilaisia, vaan nuorten kanssa muilla tavoin työskenteleviä henkilöitä, ei heillä välttämättä ole kovin selkeää käsitystä siitä, mitä kaikkea ja millaisissa muodoissa kirkon erityisnuorisotyö voi olla. Toisena mahdollisuutena on se, että nykypäivänä tutkimuksia, kyselyitä ja muita vastaavia tulee sekä töihin että kotiin niin paljon, että kaikkiin ei jakseta vastata. Kolmantena kyseenalaistettiin opinnäytetyöpajassa saatu ohje, jonka mukaan kyselyä ei olisi saanut lähettää vajaalle kolmellekymmenelle henkilölle. Ohjetta perusteltiin sillä, että jos kaikki vastaavat, on tutkijalla aivan liikaa käsiteltävää materiaalia. Ohje oli sinänsä oikea, vaikkakin alkuperäinen tuntemus siitä, että innokkaita vastajia ei välttämättä ole paljoa, toteutui. Jälkikäteen havaittiin, että tilanteesta opittiin se, joka on opittu opintojen kestäessä jo aiemmin: jokaisen persoonaa, omia käsityksiä ja maailmankuvia voidaan pitää vahvuutena, joita pitäisi uskaltaa käyttää silloin, kun niiden käyttämisen pystyy oman tietotaitonsa avulla perustelemaan. Monesti opiskeluaikana tulee tilanteita, joissa opiskelijan eriävää mieltä pidettävä pidetään vääränä eikä erilaisena. Tällainen asenne tarttuu helposti opiskelijaan, jonka luovuus ja riskinotto kyky ovat vaarassa kadota.

Harjavallassa on pahoinvoivia ja erityisnuorisotyön tuoman tuen tarpeessa olevia nuoria. Tutkimuksen edetessä ihmetytti se, kuinka kaikki eivät näe näitä pahoinvoivia nuoria vaikka mediakin kertoo niistä avoimesti. Harjavallassa on ollut viimeisen kahden vuoden aikana myös räikeästi näkyvää pahoinvointia, esimerkiksi ammuskelu-uhkauksia, pahoinpitelyjä ja järjetöntä väkivaltaa. Vaasan hovioikeus on juuri koventanut kolmen harjavaltaisnaisen tuomioita heidän tekemästään pahoinpitelystä ja naisen raiskauksesta. Yksi tekoon syyllistyneistä naisista on 24-vuotias, toinen 19-vuotias ja kolmas 15-vuotias. (Helsingin Sanomat 12.3. 2010.) Tämä on onneksi yksittäistapaus, mutta lievempi väkivalta ja turhautuneisuus eivät ole kovin harvinaisia Harjavallassakaan.

Tutkija esittää kiitoksen Harjavallan seurakunnalle ja erityisesti sen nuorisotyöntekijöille. Yhteistyötä on ollut mukava tehdä, eikä kumpikaan osapuoli ole rasittanut toisen työskentelyä. Kiitokset tästä mahdollisuudesta edesauttaa nuorten olojen paranemista Harjavallassa.

LÄHTEET

- Aronen, Tytti & Orre, Timo 2009. Varhaisnuorisotyöntekijä ja nuorisotyöntekijä, Harjavallan seurakunta. Harjavalta. Henkilökohtainen tiedonanto 7.9.
- Harjavallan kaupungin sosiaalitoimi 1, 2010. Sosiaalityön tunnuslukuja 2009.
- Harjavallan kaupungin sosiaalitoimi 2, 2010. Sosiaalityön toimintakertomus 2009.
- Harjavallan kaupunki 2010. Viitattu 15.2.2010. <http://www.harjavalta.fi/>
- Harjavallan kaupunki 2009. Viitattu 26.5.2009. <http://www.harjavalta.fi/>
- Harjavallan seurakunta 2010. Viitattu 7.2.2010. <http://harjavallanseurakunta.fi/>
- Heino, Esa; Koponen, Urpo; Lehtimäki, Mikko; Ollila, Juhani; Tiirinen, Eila & Ylönen, Veikko 1988. Erityisnuorisotyön työryhmän muistio 1988. Harjavallan seurakunta.
- Helsingin sanomat 2010. Hovioikeus kovensi raiskaajanaisen tuomiota. Helsingin sanomat 12.3. Viitattu 30.3.2010
<http://www.hs.fi/kotimaa/artikkeli/Hovioikeus+kovensin+raiskaajanaisen+tuomiota/1135254361218>
- Hertell, Sirpa 2010. Toimistosihteerin, Harjavallan seurakunta. Harjavalta. Sähköpostiviesti 13.1.2010. Vastaanottaja Selina Salminen. Tuloste tekijän hallussa.
- Hirsjärvi, Sirkka; Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2007. Tutki ja kirjoita. 13. painos. Helsinki: Tammi.
- Kajan, Heidi & Kemppainen, Maarit 2006. Kuka päättää? Tutkimus erityisnuorisotyön tarpeesta Pieksämäen seudulla. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Pieksämäen yksikkö. Opinnäytetyö. Viitattu 22.03.2010
http://kirjastot.diak.fi/files/diak_lib/Pieksamaki2006/kajankemppainen.pdf
- Keski-Satakunnan terveydenhuollon kuntayhtymä 2010. Viitattu 19.2.2010.
<http://www.ksthky.fi/>
- Kirkkojärjestys 1055/1993, 8.11.1991/1055 v.1993
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931055?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=Kirkkoj%C3%A4rjestys>

Kirkkolaki 26.11.1993/1054 Viitattu 5.4.2010.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931054?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=Kirkkolaki>

Lastensuojelulaitos Eemeli 2010. Viitattu 19.2.2010. <http://www.lseemeli.fi/>

Latvala, Eila & Vanhanen-Nuutinen, Liisa 2003. Laadullisen hoitotieteellisen tutkimuksen perusprosessi: Sisällönanalyysi. Teoksessa Janhonen, Sirpa & Nikkonen, Merja (toim.) 2003. Laadulliset tutkimusmenetelmät hoitotieteessä. 2. painos. Helsinki: Werner Söderström Osakeyhtiö.

Liiten, Marjukka 2010. Nuorisotyötä varten palveluverkko kuntiin. Helsingin Sanomat 4.2. Viitattu 16.3.2010.

http://m.hs.fi/inf/infomo?site=hstxt&view=news_kotimaa_child&feed:a=hs.fi&feed:c=news&feed:i=1135252625996

Linnamo, Satu 2009. Onko Jyväskylässä lisätarvetta lasten toimintaterapiapalveluille? Lasten toimintaterapiatilanteen kartoittaminen Jyväskylässä. Hyvinvointiyksikkö, Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Opinnäyte-työ. Viitattu 22.03.2010

https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/3449/Linnamo_Satu.pdf?sequence=1

Norilsk Nickel Harjavalta Oy 2010. Viitattu 13.2.2010. <http://www.nornik.fi/>

Nuorisolaki 2006/72. 27.1.2006. Viitattu 10.02.2010.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=nuorisolaki>

Ollila, Juhani 1988. Selvitys erityisnuorisotyöntekijän viran perustamisen tarpeellisuudesta Harjavaltaan. Keski-Suomen Opisto, Suolahti 1988

Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Suomen piipiaseura.

Sarajärvi, Anneli & Tuomi, Jouni 2004. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 1.-3. painos. Helsinki: Tammi

Satakunnan ammattiopisto 2010. Viitattu 13.2.2010.

<http://sataedu.fi/fi/ammattiopisto/harjavalta>

Satakunnan sairaanhoitopiiri 2009. Viitattu 26.5.2009.

http://www.satshp.fi/portal/page?_pageid=99,1&_dad=wportal&_schema=WPORTAL

Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. Jumala on. Elämä on nyt. Rakkaus liikuttaa. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon lapsi- ja nuorisotyön missio ja visio sekä strategia 2010. Viitattu 01.02.2010.

[http://evl.fi/EVLfi.nsf/Documents/FB03D3A0A1BCCDCBC22570C4003AAD46/\\$file/lapsi_ja_nuorisotyon_strategia04.pdf](http://evl.fi/EVLfi.nsf/Documents/FB03D3A0A1BCCDCBC22570C4003AAD46/$file/lapsi_ja_nuorisotyon_strategia04.pdf)

Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007. Läsnaolon nuorisotyö. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon erityisnuorisotyön missio, visio ja strategia 2015. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon keskushallinto sarja c 2007:3. Viitattu 18.01.2010.

http://www.evl.fi/kkh/to/kkn/Erityisnuorisotyon_strategia.pdf

Työ- ja elinkeinotoimisto 2010. Viitattu 19.2.2010. www.mol.fi

LIITE 1 Kyselylomake ammattihenkilöille

KYSELYLOMAKE

KARTOITUS KIRKON ERITYISNUORISOTYÖN TARPEELLISUUDESTA HARJAVALLASSA

Tarvittaessa jatka vastaustasi käänöpuolelle.

1. Minkälainen tarve erityisnuorisotyölle Harjavallassa mielestäsi on?

2. Millainen on harjavaltalainen erityisnuori? (Esim. keskivertoprofiili, ikäryhmä, taustat, jne.)

3. Mitä erityisnuorisotyön työkaluja tai palvelu- ja työmuotoja Harjavallassa olisi tarpeellista käyttää?

4. Mitkä ovat harjavaltaisnuoren elämän kipukohtat joissa auttamiseen tulisi mielestäsi panostaa eniten? Miksi?

5. Mitä muuta haluat sanoa erityisnuorisotyön tekemisestä Harjavallassa?

LIITE 2 Kyselylomake nuorille

KYSELYLOMAKE NUORILLE

KARTOITUS KIRKON ERITYISNUORISOTYÖN TARPEELLISUUDESTA HARJAVALLASSA

1. Onko Harjavallassa mielestäsi tarvetta erityisnuorisotyölle? Perustele kantasi lyhyesti.

2. Minkälaiset nuoret tarvitsevat erityistä tukea Harjavallassa?

3. Minkälaisia nuorisolle suunnattuja palveluja Harjavallassa mielestäsi tarvittaisiin?

LIITE 4 Tulostaulukot

Ammattihenkilöiltä kerätystä aineistosta nousseet pääluokat.

KYSYMYS	PÄÄLUOKAT
Minkälainen tarve erityisnuorisotyölle Harjavallassa mielestäsi on?	Voimakas tarve, Tukihenkilötarve tai ryhmätukitarve, Yhteistyön kehittämisen tarve suhteessa erityisnuoriin, Ei tarvetta
Millainen on harjavaltalainen erityisnuori?	Perheongelmista kärsivä, Päättämässä itse liian suurista asioista, Nivelvaiheessa apua tarvitseva, Tapauskohtaiset ongelmat, Tietyn ikäinen, Lisäavun tarvitsija, Sukupuoleltaan useimmiten miespuolinen
Mitä erityisnuorisotyön työmuotoja Harjavallassa olisi tarpeen käyttää?	Mielekäs tekeminen, Yhteistyö, Vastaan tuleminen, Informointi, Työvoima
Mitkä ovat harjavaltalaisnuoren elämän kipukohtat, joissa auttamiseen tulisi panostaa eniten?	Perheongelmat, Koulu- ja työongelmat, Henkilökohtaiset ongelmat
Muuta erityisnuorisotyön tekemisestä Harjavallassa.	Yhteisön toimintaa, Nuorten oikeudet, Seurakunnan toimintaa

Nuorilta kerätystä aineistosta nousseet pääluokat.

KYSYMYS	PÄÄLUOKAT
Onko Harjavallassa tarvetta erityisnuorisotyölle?	Tarve vähäistä, On tarvetta, Ei tarvetta
Minkälaiset nuoret tarvitsevat erityistä tukea Harjavallassa?	Ihmissuhdeongelmaiset, Päihteiden käyttäjät, Näennäisesti hyvin pärjäävät
Minkälaisia nuorisolle suunnattuja palveluja Harjavallassa tarvittaisiin?	Ammattilainen tukihenkilö, Matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksia, Turvallinen paikka jonne mennä